

christelijke
peuterspeelzaal

DE TRIANGEL

Pedagogisch beleidsplan

Herziene versie december 2021

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	4
Inleiding	5
Algemeen.....	5
Onze achtergrond.....	5
Vijf locaties.....	5
1. Functies en visie	6
1.1 Functies van de peuterspeelzaal	6
1.2 Visie op de ontwikkeling van kinderen.....	6
1.2.1 Groepssamenstelling.....	7
1.2.2 Een christelijke peuterspeelzaal	7
2. Pedagogische doelen.....	8
2.1 Het bieden van emotionele veiligheid	8
2.1.1 De leidsters.....	8
2.1.2 Contact met anderen kinderen.....	8
2.1.3 De omgeving.....	9
2.2 Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties.....	9
2.2.1 Het scheppen van spel- en ontwikkelingsmogelijkheden	9
2.2.2 Spelontwikkeling en creatieve ontwikkeling.....	9
2.2.3 (Senso)motorische ontwikkeling.....	9
2.2.4 Sprak-taal ontwikkeling.....	10
2.2.5 Cognitieve ontwikkeling.....	10
2.3 Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van sociale competenties	10
2.3.1 Leren in contact met leeftijdgenootjes	10
2.3.2 Op weg naar zelfstandigheid.....	11
2.4 Overdragen van waarden en normen	11
2.4.1 Visie op het eigen maken van waarden en normen	11
2.4.2 De rol van de leidsters.....	11
2.4.3 Grenzen stellen en consequenties van gedrag.....	12
3. Volgen en signaleren.....	13
3.1 Observeren	13
3.2 Mentor.....	14
3.3 Signaleren en doorverwijzen.....	14
3.4 Overdracht naar de basisschool.....	15
4. Voor- en vroegschoolse Educatie (VVE)	16
4.1 Voor- en vroegschoolse Educatie.....	16
4.2 Ontwikkelingsvolgsysteem'	17
4.3 Begeleiding op de groep.....	17
4.4 Ouderparticipatie.....	18
4.5 Inrichting.....	18
4.6 Inhoudelijke aansluiting tussen Voor- en Vroegschoolse Educatie.....	19
4.7 Overdracht.....	19

5. Ouders en de speelzaal.....	20
5.1 Communicatie met ouders en verzorgers.....	20
5.2 Ouders op de groep.....	20
5.2.1 Ouderavonden.....	20
5.3 Tevreden ouders	20
5.4 Klachtenregeling	20
5.5 Oudercommissie	21
6. Personeel.....	22
6.1 Deskundigheid en ondersteuning.....	22
6.1.1 Pedagogisch beleidsmedewerker.....	22
6.2 Personele bezetting en achterwacht.....	23
6.3 Vrijwilligers en stagiaires.....	23
6.3.1 Vrijwilligers.....	23
6.3.2 Stagiaires	23
6.4 Vierogenprincipe.....	23
7. Praktische informatie.....	25
7.1 Plaatsingsprocedure (verkorte versie).....	25
7.1.1 Extra dagdeel.....	25
7.2 Wennen.....	25
7.3 Dagindeling	26
7.4 Vakanties.....	26
7.5 Eten en drinken.....	27
7.6 Kleding.....	27
7.7 Verjaardagen en feesten	27
7.8 Zindelijkheid	27
7.9 Medische informatie	27
7.9.1 Ziekte.....	27
7.9.2 Kind ophalen bij ziekte.....	28
7.9.3 Medicijnverstrekking	28
7.9.4 Medisch handelen op verzoek	28
7.10 Kindermishandeling en huiselijk geweld.....	29
7.11 Verwijsindex VIVallei.....	29
7.12 Veiligheid	29
7.13 Verzekering.....	30
7.14 Activiteiten buiten de groep.....	30
7.15 Nieuwsbrief en themabrief.....	30
7.16 Website en informatie	30
8. Externe contacten.....	31
8.1 Gemeente Nijkerk.....	31
8.2 Primair onderwijs	31
8.3 Consultatiebureau en gebiedsteam	31

Voorwoord

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van Stichting Christelijke Peuterspeelzaal De Triangel te Nijkerk. Met dit beleidsplan worden ouders / verzorgers, vrijwilligers en andere belangstellenden geïnformeerd over het pedagogisch beleid.

Dit pedagogisch beleidsplan heeft een aantal verschillende functies. Het laat als eerste aan ouders / verzorgers zien wat zij wel en niet van de speelzaal kunnen verwachten. Daarnaast geeft het binnen de organisatie houvast aan de leidsters bij het begeleiden van de kinderen. Het geeft leiding, individueel en in teamverband; het geeft de mogelijkheid het pedagogisch handelen te toetsen aan het algemene beleid. Tenslotte geeft het pedagogisch beleidsplan inzicht aan andere organisaties zoals de basisscholen, het consultatiebureau e.d. over wat zij kunnen en mogen verwachten van de speelzaal.

Wij nodigen u van harte uit om te reageren wanneer de beschreven uitgangspunten vragen bij u oproepen. Want de kracht van pedagogisch beleid ligt in het steeds opnieuw ter discussie durven stellen van de eigen werkwijze.

Een pedagogisch beleidsplan is nooit 'af'. Nieuwe ervaringen en nieuwe inzichten met betrekking tot de ontwikkeling van kinderen en de begeleiding daarin, zijn voor het bestuur, leidsters en ouders reden om dit beleidsplan op regelmatige basis kritisch te bekijken en indien nodig aan te passen.

Stichting Christelijke Peuterspeelzaal De Triangel

NB: In het beleidsplan wordt er voor de leesbaarheid gesproken over 'ouders'. Hiermee worden ook eventuele verzorgers bedoeld.

Inleiding

Algemeen

De Stichting Christelijke Peuterspeelzaal De Triangel biedt sinds september 2001 een aanbod voor peuters in de gemeente Nijkerk. Bij de start was dit op één locatie maar inmiddels zijn we op 5 locaties in Nijkerk en Nijkerkerveen gevestigd.

Sinds 1 januari 2016 is De Triangel gefuseerd met de Hervormde Schoolvereniging te Nijkerk (HSN). Het betreft hierbij een bestuurlijke fusie, waarbij de leden van het HSN-bestuur tevens het bestuur vormen van Stichting Christelijke Peuterspeelzaal De Triangel.

Onze achtergrond

Bij De Triangel willen we kinderen een plek geven waarin de Bijbelse normen en waarden centraal staan. We willen een plek zijn waar kinderen zich veilig en geliefd voelen zodat ze vrij kunnen spelen, ontmoeten en zich ontwikkelen.

We zien elk kind als een geschenk van God, een kostbaar bezit en een verantwoordelijkheid die wij samen met ouders willen delen. Wij bieden peuterspeelzaalwerk aan dat in het verlengde ligt van de christelijke opvoeding en identiteit van thuis, school en kerk.

Alle kinderen zijn welkom bij De Triangel, ongeacht hun religieuze overtuiging of achtergrond. Wel vragen wij van ouders het christelijk karakter met de daarbij behorende normen en activiteiten te respecteren.

Vijf locaties

In de wijk Paasbos is de locatie 'Maranatha' gelegen. Deze locatie is gevestigd in de Maranathaschool.

De locatie 'Hoeksteen' in de wijk 'De Terrassen' is gevestigd in basisschool 'De Hoeksteen'.

In het centrum van Nijkerk bevindt zich de locatie 'Rehoboth' in de Rehobothschool.

Locatie 'Ichthus' bevindt zich in de wijk Corlaer, gevestigd in de Ichthusschool.

De nieuwe en vijfde locatie, locatie Horizon, bevindt zich in Nijkerkerveen, gevestigd in basisschool 'De Horizon'.

Alle vijf de locaties bevinden zich in een basisschool van de HSN (Hervormde Schoolvereniging Nijkerk).

1. Functies en visie

1.1 Functies van de peuterspeelzaal

De peuterspeelzaal zien wij als een voorschoolse basisvoorziening voor kinderen in de peuterleeftijd van 2 jaar en 3 maanden tot 4 jaar waarin ze worden gestimuleerd in hun individuele ontwikkeling. De peuterspeelzaal biedt kinderen de gelegenheid om in groepsverband te spelen, elkaar te ontmoeten en zich te ontwikkelen. Spelen neemt hier een centrale plaats in. Spelen is leren en ontwikkelen.

De pedagogische doelstelling is eenvoudig, maar belangrijk. We willen deze graag als volgt omschrijven: *De ontwikkeling van een kind wordt positief gestimuleerd door het scheppen van een sfeer en klimaat waarin acceptatie, veiligheid en geborgenheid belangrijke pijlers zijn.*

Acceptatie

We streven naar een sfeer waarin alle kinderen zich thuis voelen, ongeacht hun achtergrond. We treden elkaar met openheid, respect en vertrouwen tegemoet.

Veiligheid

Kinderen hebben een vast ritme nodig en duidelijkheid. Dat geeft hen rust en zekerheid. Vanuit deze veilige basis kunnen ze initiatieven ontplooiën en met hun eigen mogelijkheden de steeds groter wordende wereld om hen heen, exploreren.

Geborgenheid

We vinden een klimaat in de groep waar een gevoel van saamhorigheid heerst belangrijk. In de groep ontvangt ieder kind waardering en heeft het kind het recht zichzelf te zijn.

De leidsters hebben aandacht voor de kinderen en reageren op hun signalen. Dit willen we bereiken door het kind:

- positief te benaderen
- te waarderen en te accepteren zoals het is
- serieus te nemen
- zo onafhankelijk en zelfstandig mogelijk te laten zijn
- open en eerlijk tegemoet te treden

1.2 Visie op de ontwikkeling van kinderen

De Stichting Christelijke Peuterspeelzaal De Triangel heeft de visie dat ieder kind uniek is. Kinderen hebben hun eigen aanleg, tempo, achtergrond, belangstelling en mogelijkheden.

Wij werken vanuit een ontwikkelingsgerichte benadering. Dat wil zeggen: de leidsters sluiten aan bij de ontwikkelingsmogelijkheden en belangstelling van de kinderen en stimuleren hen om een volgende stap te zetten in hun ontwikkeling. De leidsters doen actief mee aan spelactiviteiten.

De (veilige) omgeving en de leidster hebben een belangrijke rol. Door de interactie met de leidsters, de andere kinderen en door de verschillende activiteiten en het aanbieden van diverse spelmogelijkheden, volgen we het kind. De leidster volgt het ontwikkelingsproces en probeert het kind een stapje verder te brengen. Ze heeft hierin een begeleidende en ondersteunende rol.

Onderzoek toont aan dat deze manier van werken een positieve invloed heeft op de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen.

1.2.1 Groepssamenstelling

Een peuterspeelzaalgroep bestaat uit maximaal 16 kinderen. Per dagdeel zal er één groep aanwezig zijn. Wij maken per locatie gebruik van één lokaal.

Op elke groep werken 2 gediplomeerde leidsters. Tenzij er 8 of minder kinderen aanwezig zijn, dan is er 1 leidster aanwezig, meestal met een vrijwilliger.

Op de peuterspeelzaal is er sprake van *spelen, ontmoeten, ontwikkelen, signaleren en ondersteunen*:

- Onder begeleiding veilig spelen met andere kinderen
- Aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling, taalontwikkeling, ontwikkeling van creativiteit, de zintuiglijke, motorische en de cognitieve ontwikkeling
- Signaleren van eventuele ontwikkelingsachterstanden
- Ondersteunen van ouders met opvoedingsvragen
- Geven van effectieve aandacht aan peuters met een (dreigende) ontwikkelingsachterstand

De leidsters zijn verantwoordelijk voor het inhoudelijke aanbod, de werkwijze op de groep en het volgen van de ontwikkeling van de peuters. De leidsters zijn ook degene die de oudergesprekken, behorend bij het ontwikkelingsvolgsysteem, voeren. Bij eventuele zorgen omtrent de ontwikkeling kunnen de leidsters contact opnemen met de coördinator of orthopedagoog.

Verder werken we op de peuterspeelzaal met stagiaires en/ of vrijwilligers.

1.2.2 Een christelijke peuterspeelzaal

Als peuterspeelzaal willen we heel bewust inhoud geven aan het feit dat we een christelijke peuterspeelzaal zijn.

We leven en werken vanuit ons geloof in God en daarbij is de Bijbel onze basis en inspiratiebron. We hopen kinderen iets te kunnen laten zien van de liefde van God zodat zij later zelf nieuwsgierig worden naar Hem en ook vanuit Gods liefde willen leven. Dit betekent dat we kinderen Bijbelverhalen vertellen, met ze zingen, bidden en de christelijke feesten vieren.

Daarnaast leren we hen, in de omgang met andere kinderen en de leidsters, om elkaar te respecteren en op een goede manier met elkaar om te gaan. Ook hierin is de Bijbel onze leidraad.

Als christelijke peuterspeelzaal is het voor ons belangrijk om extra aandacht te besteden aan de christelijke feestdagen. Tijdens bijvoorbeeld de Kerst en Pasen wordt er een speciale ochtend georganiseerd die geheel in het teken staat van deze christelijke feestdag(en). Er wordt uitgebreid stil gestaan bij het verhaal uit de Bijbel en er worden liedjes gezongen en een bijpassend werkje gemaakt. Op deze manier willen we de kinderen ervan bewust maken dat dit belangrijke dagen zijn en waarom dat zo is.

2. Pedagogische doelen

In ons beleidsplan zijn de belangrijkste aspecten van de vier competenties uit de Wet Kinderopvang opgenomen. In deze wet geeft de overheid aan wat zij onder andere verstaat onder kwaliteit in de kinderopvang en op peuterspeelzalen.

Uitgangspunten hiervoor zijn de ideeën van Marianne Riksen-Walraven, hoogleraar kinderopvang (en hoogleraar ontwikkelingspsychologie).

Op basis van onderzoeksresultaten in de literatuur komt Riksen-Walraven tot een viertal pedagogische basisdoelen:

- Bieden van emotionele veiligheid
- Bevorderen van de ontwikkeling van persoonlijke competenties
- Bevorderen van de ontwikkeling van sociale competenties
- Overdragen van waarden en normen

2.1 Het bieden van emotionele veiligheid

Het bieden van emotionele veiligheid is van primair belang. Als een kind zich niet veilig voelt, staat dat ook de andere pedagogische doelen in de weg. Een kind dat zich niet prettig voelt op de groep, gaat niet op ontdekking en durft geen nieuwe uitdagingen aan te gaan. Het gevoel van veiligheid wordt bepaald door de leidsters, het contact met andere kinderen en de omgeving.

2.1.1 De leidsters

We vinden het belangrijk dat een kind (en zijn ouders) zich welkom voelen op de peuterspeelzaal. De leidsters verwelkomen daarom ieder kind en geven het hierbij individuele aandacht. Een kind moet zich veilig voelen bij de leidsters en in de ruimte. Pas daarna kan het kind spelen en zich ontwikkelen.

Wanneer een kind zich veilig en geborgen voelt, durft het de wereld om zich heen te ontdekken. Een goede sociaal-emotionele ontwikkeling is de basis van waaruit een kind andere gebieden leert ontdekken. Het gevoel van veiligheid proberen we te bieden door duidelijkheid en rust te scheppen. Een vaste groep met vaste leidsters draagt hier eveneens aan bij.

Daarnaast vinden we het belangrijk dat er op een respectvolle manier wordt omgegaan met de eigenheid van het kind. Aandacht hebben voor gevoelens van boosheid, blijdschap en verdriet geven het kind het gevoel dat het er mag zijn. De leidsters luisteren naar de kinderen en benoemen wat ze zien. Op deze manier leren de kinderen omgaan met emoties.

Als een kind zich emotioneel ondersteund voelt, gaat het op verkenning uit. De leidsters proberen daarbij zoveel mogelijk ruimte te geven en respecteren de autonomie van het kind. Dat wil zeggen dat de zelfstandigheid van het kind gestimuleerd wordt en eigenheid van het kind gerespecteerd wordt. Hierbij vinden we het van belang dat het kind ervaart dat er een vaste structuur is en dat er grenzen zijn. Structuur geeft houvast aan een kind dat nodig is om zelfstandig activiteiten te ondernemen.

2.1.2 Contact met anderen kinderen

Wij vinden het belangrijk dat kinderen graag naar de peuterspeelzaal komen om te spelen met andere kinderen. Kinderen hebben in hun groep altijd vaste/vertrouwde groepsgenootjes om mee te spelen. Als er een nieuw kind in de groep komt, besteden de leidsters hier ook aan aandacht aan richting de andere kinderen.

De leidsters betrekken, stimuleren en begeleiden de kinderen bij interactie tussen de kinderen onderling. Op deze manier wordt er gewerkt aan positieve sfeer op de groep.

2.1.3 De omgeving

Bij de inrichting van onze peuterspeelzaallokalen zorgen we ervoor dat de peuters voldoende ruimte en mogelijkheden hebben om ervaringen op te doen en kennis te maken met verschillende (spel-)materialen. De peuters kunnen zelf diverse materialen kiezen én pakken waarmee ze willen spelen. In de groepsruimte zijn verschillende hoeken ingericht.

Op de speelzaal zijn er geen slaapruidtes aanwezig. Dit is niet noodzakelijk, omdat er geen kinderen op de speelzaal komen onder de 2 jaar en onze dagdelen bestaan alleen uit ochtenden.

Iedere locatie heeft een eigen buitenterrein. De buitenterreinen zijn veilig en goed afgeschermd. Ze grenzen aan de locatie waar de peuterspeelzaal zich in bevindt.

Er is voldoende buitenspeelgoed aanwezig en iedere locatie heeft een zandbak en speeltoestel om te spelen.

2.2 Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties

Persoonlijke competentie beschrijft de ontwikkeling van de persoonlijkheid van kinderen en de ontwikkeling van hun talenten. Spelenderwijs worden de kinderen uitgedaagd in hun ontwikkeling van de motorische, cognitieve, emotionele en sociale competenties zodat de kinderen steeds zelfstandiger kunnen functioneren. Hierbij horen bij: veerkracht, zelfstandigheid en zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit.

2.2.1 Het scheppen van spel- en ontwikkelingsmogelijkheden

Spelen is een manier om de wereld te ontdekken en te ordenen. Door te spelen ontwikkelen kinderen zich op allerlei terreinen: sociaal-emotioneel, cognitief, motorisch, creatief en verbaal.

De aanwezige spelmaterialen die aan de kinderen worden aangeboden, sluiten aan op de ontwikkeling en interesses van de kinderen en zijn gericht op het opdoen van ervaringen.

De keuze van het speelgoed en de wijze waarop de leidster het speelgoed aanbiedt en met de kinderen meespeelt, zijn medebepalend voor de ontwikkeling van het kind en voor de wijze waarop het kind zich kan uiten. Het speelgoed dat wordt aangeboden geeft mogelijkheden tot zowel individueel als groepsspel en er is voldoende evenwicht tussen makkelijk en moeilijk en tussen druk en rustig spelen.

Het aangeboden speelgoed is multifunctioneel en nodigt uit tot fantasiespel. De kinderen kunnen oefenen met wat zij kennen uit de wereld van de volwassenen. De poppen worden aangekleed, er wordt afgewassen en de auto moet in de garage worden gerepareerd.

2.2.2 Spelontwikkeling en creatieve ontwikkeling

Tijdens het vrije spel wordt de creativiteit van het kind geprikkeld. Vanuit zijn eigen gevoel en beleving kan hij de wereld om zich heen creëren.

Het is belangrijk dat de kinderen hiervoor de ruimte krijgen en dat de omgeving van de speelzaal hiervoor voldoende emotionele veiligheid biedt. Door het aanbieden van veel verschillende materialen zoals zand, klei, water, lijm en verf leert een kind experimenteren.

De spelontwikkeling willen we ook stimuleren door het aanbieden van verschillende spelactiviteiten, waarbij ook muziek een belangrijke plaats inneemt.

Op deze manier krijgen de kinderen gelegenheid om in hun eigen tempo te spelen en te leren.

2.2.3 (Sensu)motorische ontwikkeling

Jonge kinderen ontdekken en onderzoeken hun omgeving met heel hun zijn, met hun handen, hun hart en hun hoofd. Senso is afgeleid van sensorisch, dat betekent met betrekking tot de door de zintuigen ontvangen prikkels. Motorische is afgeleid van motoriek en heeft te maken met het bewegen.

Deze sensomotorische ontwikkeling is wezenlijk voor hun verdere ontwikkeling. Spelenderwijs 'leren' ze elke dag opnieuw.

Vanaf het prille begin zijn kinderen fysiek ingesteld. Ze hebben veel plezier in bewegen en kunnen zichzelf hiermee ook uiten.

Deze lichamelijke ontwikkeling kunnen we verdelen in de ontwikkeling van de grote motoriek, zoals lopen, klimmen en springen en de kleine motoriek zoals tekenen, plakken, kleien, puzzelen en bouwen.

Binnen de peuterspeelzaal willen we zowel binnen als buiten voldoende aandacht geven aan bewegingsspel. Op een natuurlijke manier hoort bewegen bij peuters en deze mogelijkheid willen wij ze aanbieden.

De grofmotorische ontwikkeling kunnen we niet los zien van de fijnmotorische ontwikkeling (kleine motoriek).

We werken met de peuters nog met 'groot' materiaal; duplo (geen lego), grote vellen papier, grote verkwasten, grote puzzels etc. Voor die peuters die wat verder zijn in hun fijnmotorische ontwikkeling wordt het aanbod aan hen aangepast.

Bij de lichamelijke ontwikkeling hoort ook het besef van het eigen lichaam. Via spelletjes wordt dit besef gestimuleerd. Liedjes en versjes waarbij delen van je lichaam worden benoemd en aangewezen dragen bij aan dit besef.

2.2.4 Spraak-taal ontwikkeling

Tijdens de peuterperiode is de ontwikkeling van de taal erg belangrijk. Via taal kan een kind de wereld om zich heen ordenen en beter leren begrijpen.

De taalontwikkeling kan zowel individueel als in de groep gestimuleerd worden. Samen liedjes zingen, verhaaltjes vertellen, voorlezen, gesprekjes voeren en voorwerpen benoemen, draagt bij aan de ontwikkeling van taal en spraak.

Op de peuterspeelzaal wordt de Nederlandse taal gesproken zodat alle peuters de taal leren begrijpen en spreken.

2.2.5 Cognitieve ontwikkeling

Jonge kinderen zijn van nature gemotiveerd om te leren. Op de peuterspeelzaal bieden we daarom leerrijke activiteiten aan. Door deze activiteiten leert een kind de omgeving en zichzelf steeds beter te begrijpen.

Kinderen verruimen hun wereld door nieuwe ontdekkingen. Zij willen de wereld om hen heen begrijpen: hun sociale wereld, hun gevoelswereld, de natuur en de dingen zelf. Belangrijke competenties hierbij zijn:

- Ontdekkingsdrang.
- Zoeken naar verbanden tussen gebeurtenissen, oorzaak en gevolg, logisch denken.
- Ordenen, meten, tellen, verzamelen van vertrouwde dingen en materialen.
- Geconcentreerd spelen en vasthouden aan een plan, doorzettingsvermogen.
- Het begrijpen en benoemen van emoties, zowel van zichzelf als van anderen.

Op de peuterspeelzaal besteden we veel aandacht aan de wereld van een kind. Door met een kind te praten geven we duidelijkheid en orde. Door te benoemen en te herhalen wordt een kind uitgedaagd om na te denken en te verwoorden.

Een belangrijk cognitief inzicht is begrijpen dat de woorden die gesproken worden iets betekenen en dat ze verwijzen naar mensen, dingen, gevoelens en gebeurtenissen. Een kind vraagt hulp en uitleg door middel van taalgebruik. De leidster speelt hierin een actieve rol door veel tegen het kind te praten. Zang, voorlezen en spelletjes met klanken en geluiden werken hierin stimulerend.

Tijdens de peuterperiode is het ontwikkelingstempo vaak wisselend; kinderen gaan dan ineens met sprongen vooruit, staan even stil of vallen zelfs even terug. Het is de taak van de leidsters om dit te signaleren, hier op in te spelen en er flexibel mee om te gaan.

2.3 Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van sociale competenties

Met sociale competenties wordt bedoeld dat een kind leert om goed te kunnen communiceren, zich in een ander te kunnen verplaatsen, samen te werken, anderen te helpen en conflicten te voorkomen en te oplossen. Het geeft kinderen kansen om zich te ontwikkelen zodat ze steeds zelfstandiger relaties met anderen kunnen opbouwen en onderhouden.

Kenmerkend voor de sociale ontwikkeling van een kind is dat het zich in toenemende mate zelfstandig kan bewegen in de omgeving en de samenleving waartoe het behoort. Kinderen komen op onze peuterspeelzaal in contact met andere kinderen en leren zo om te gaan met elkaar. Ze leren zelfstandig te zijn en ze leren de gemeenschapsregels kennen (manieren en omgangsvormen).

De leidsters ondersteunen de kinderen in het contact en omgang met elkaar. Het begrip 'sociale competentie' omvat een scala aan sociale kennis en vaardigheden zoals:

- Zich in een ander kunnen verplaatsen, bijvoorbeeld door op de beurt te wachten bij de glijbaan.
- Kunnen communiceren, bijvoorbeeld kenbaar maken als een kind moet plassen.
- Samenwerken en anderen helpen, bijvoorbeeld de leidster helpen met klaarzetten van iets.
- Conflicten voorkomen en oplossen door bijvoorbeeld een alternatief te bieden.
- Het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid, bijvoorbeeld een jonger kind iets voordoen.

2.3.1 Leren in contact met leeftijdgenootjes

Zelfredzaamheid en de mogelijkheid tot het uiten van gevoelens en wensen is van groot belang. Kinderen kunnen beter samenspelen naarmate ze beter communiceren.

De leidsters stimuleren de kinderen om naar elkaar te leren luisteren en moedigen aan om zelf situaties op te lossen. Onder andere door gedrag te oefenen met een rollenspel 'in de huishoek' of met verkleedkleden na te spelen, een verhaal te vertellen en hierbij die bewegingen te maken die in het verhaal passen.

Kinderen leren veel door interactie met leeftijdsgenoten: van het zien kun je leren en gedrag imiteren door te zingen, te stampen, geluiden van dieren na te doen, elkaar geen pijn te doen. Het deelnemen aan

groepsgebeurtenissen biedt de kinderen een leefomgeving voor het opdoen van sociale competenties en zich zo te ontwikkelen tot evenwichtige personen. B.v. door het verschil tussen 'mij en de ander' te leren kennen.

Het sociaal gedrag wordt o.a. geoefend door groepsspelletjes, op je beurt wachten.

2.3.2 Op weg naar zelfstandigheid

Ieder kind krijgt individuele aandacht rekening houdend met leeftijd en behoeften van het kind. Binnen de grenzen van redelijkheid en veiligheid blijft er altijd aandacht en ruimte voor het eigen initiatief en de eigen wil van het individuele kind.

Kinderen worden middels spel, deelname aan activiteiten, vertellen en voorlezen bewust van de omgeving en hun plaats daarin. Geleidelijk aan worden de grenzen verlegd tussen wat een kind al wel zelf kan en wat nog niet en het stimuleren van het kind hierin.

Kinderen worden aangemoedigd eigen initiatieven te ontplooiën. Zij krijgen de gelegenheid zich op zelfgekozen bezigheden te richten welke aansluiten bij de eigen interesses. Het kind wordt geprezen en gewaardeerd voor wat het al kan of voor wat het doet. Door op deze wijze het kind te begeleiden in zijn ontwikkeling, wordt het steeds zelfstandiger en leert het zichzelf te redden in onverwachte of veranderende situaties.

Peuters stellen naarmate ze ouder worden contacten met andere peuters steeds meer op prijs. Het naast elkaar spelen verschuift steeds meer naar het samen spelen

2.4 Overdragen van waarden en normen

Waarden en normen dragen bij aan de vorming van ons mens-zijn. Spelenderwijs en in de dagelijkse omgang met andere kinderen leren de kinderen deze normen en waarden eigen te maken. Ze maken kennis met grenzen en omgangsvormen.

2.4.1 Visie op het eigen maken van waarden en normen

Kinderen moeten de kans krijgen om zich de waarden en normen, de "cultuur" eigen te maken van de samenleving waarvan zij deel uitmaken. Een peuterspeelzaal biedt een bredere samenleving dan het gezin. Kinderen ontmoeten er veel verschillende mensen en maken kennis met een diversiteit aan normen, waarden en verschillende culturen. Zowel volwassenen als kinderen brengen, bewust of onbewust, waarden en normen over.

In een groep doen zich relatief veel "leermomenten" voor, bijvoorbeeld door samen winkeltje of in het keukentje te spelen, maar ook bij conflicten tussen kinderen, bij verdriet of pijn.

Het onderscheid tussen wat we een waarde vinden en wat een norm is, is niet altijd eenduidig. Vaak zijn de regels in een groep de vertaalslag van de waarden en normen, de afspraken over hoe we met elkaar en met de omgeving omgaan.

Leidraad is onze christelijke identiteit en de daaruit voortvloeiende normen en waarden. Dit komt tot uiting in de Bijbelverhalen, het bidden en aandacht voor de betekenis van christelijke feesten.

We verstaan onder waarden, normen en regels het volgende:

- Waarden gaan over wat we met elkaar belangrijk vinden
- Normen gaan over wat we in het gedrag wel of niet goed vinden: hoe 'hoort het'
- Regels zijn de praktische vertaling van waarden en normen

Waarden en normen worden weerspiegeld in rituelen en gewoonten, in regels op de groep, in sfeer en aankleding van de ruimtes, in het handelen van de leidsters en in de manier van omgaan met elkaar. In de hedendaagse samenleving hebben we ook te maken met waarden en normen uit andere culturen.

2.4.2 De rol van de leidsters

Het gedrag van de leidsters speelt een belangrijke rol bij de morele ontwikkeling van kinderen. Door reacties van de leidster ervaart het kind de grenzen van goed en slecht, van "gewoon" en anders, van mogen en moeten.

De reacties van de leidsters worden door de kinderen gekopieerd in hun eigen gedrag naar andere kinderen en volwassenen. Leidsters hebben zo ook een belangrijke invloed op de ontwikkeling van empathie¹ en prosociaal² gedrag.

---

¹ Empathie betekent de wil om de ander te begrijpen en de vaardigheid om dat ook aan de ander te laten zien.

² 'Prosociaal gedrag' wordt in het algemeen omschreven als gedrag dat gericht is op het welbevinden van een ander.

Kinderen leren door na te doen. Hoe een leidster zich op de groep gedraagt is belangrijk voor het ontwikkelen van normen en waarden bij de kinderen. Elkaar begroeten bijvoorbeeld, of alsjeblieft en dank je wel zeggen, elkaar helpen, naar elkaar luisteren, delen, en eerlijk zijn.

Doordat de leidsters de normen en waarden van onze samenleving grotendeels als vanzelf hanteren bij hun handelen op de groep, kunnen kinderen dit als voorbeeld nemen en hier zelf van leren. In eerste instantie doen zij dit gedrag vooral na, later kunnen zij zich deze normen en waarden 'eigen gaan maken'.

2.4.3 Grenzen stellen en consequenties van gedrag

Rond het derde levensjaar begint het geweten pas echt vorm te krijgen. Controle over het gedrag van een kind vindt voor die tijd hoofdzakelijk plaats van buitenaf. De leidsters corrigeren ongewenst gedrag en stimuleren gewenst gedrag. Voor het derde levensjaar houdt het kind zich aan de regels, omdat het wil dat de leidster blij is, maar niet perse omdat het begrijpt waarom iets wel of niet mag. Het is in deze fase belangrijk om een kind aan te leren en te vertellen dat, en waarom, iets wel of niet goed is.

In de omgang met elkaar en met de peuters, kiezen we voor een positieve benadering. Dit doen we door het positieve gedrag van een peuter te benoemen en complimenten te geven. Als een kind iets doet wat niet mag, dan wordt het gecorrigeerd en legt de leidster uit waarom iets niet mag. We proberen de aandacht te verleggen door hem af te leiden en een alternatief aan te bieden.

Een enkele keer is het nodig dat de leidster duidelijk aangeeft dat een kind over een grens heen gegaan is. Een kind kan dan even apart gezet worden om tot rust te komen. Niet het kind wordt bestraft, maar het gedrag dat het vertoont moet gecorrigeerd worden.

3. Volgen en signaleren

3.1 Observeren

Op de peuterspeelzaal proberen wij de ontwikkeling van de kinderen zo goed mogelijk te volgen. In de gemeente Nijkerk worden alle kinderen die een voorschoolse instelling bezoeken, geobserveerd middels het *ontwikkelingsvolgsysteem van KIJK!*³

De leidsters hebben vanuit de Gemeente Nijkerk een uitgebreide training ontvangen in het werken met Kijk! Nieuwe leidsters die deze training niet gevolgd hebben, worden door de coördinator getraind en begeleid in het werken met dit ontwikkelingsvolgsysteem.

Op onze speelzaal gebruiken wij het observatie- en registratie-instrument KIJK! om de ontwikkeling van het kind in kaart te brengen.

Wij kijken of het kind goed in zijn vel zit, of het zich uitgedaagd voelt door verschillende activiteiten en of er signalen zijn die wijzen op een risico voor de ontwikkeling.

KIJK! maakt deze belangrijkste mijlpalen binnen de verschillende ontwikkelingslijnen inzichtelijk.

Aan de hand van deze mijlpalen wordt er geobserveerd op zowel geplande als niet geplande momenten. Het bereiken van een volgende mijlpaal is het resultaat van zowel ontwikkeling als leren. Op het moment dat wij weten hoe het kind zich ontwikkelt, kunnen wij beter inschatten hoe wij het kind hierbij kunnen ondersteunen .

De Kijk!-volglijst wordt 2 keer ingevuld. De eerste keer is dat rond de leeftijd van 2 jaar en 10 maanden oud. Voordat het kind naar de basisschool gaat wordt de lijst nog een keer ingevuld. Dit zal rond de leeftijd van 3 jaar en 10 maanden zijn.

Voor de VVE kinderen die met 2 jaar en 3 maanden op de speelzaal komen wordt KIJK!-volglijst drie keer ingevuld, namelijk:

- 2 jaar en 6 maanden
- 3 jaar en 2 maanden
- 3 jaar en 10 maanden

Als een VVE-kind al wat ouder is wanneer het op de speelzaal begint, dan is het mogelijk dat een observatie vervalt.

Het gaat duidelijk om een observatie van de leidsters en het zijn geen toetsresultaten. De observaties geven inzicht in belangrijke ontwikkelingskenmerken en bieden informatie voor het handelen van leidsters en ouders.

In de Kijk!-volglijst kan binnen de ontwikkelingslijnen sprake zijn van een 'voorsprong' of 'achterstand' van twee, vier of meer maanden. Voor een juiste interpretatie is het goed om te bedenken dat pas echt sprake is van een voorsprong of achterstand wanneer het verschil tussen de ontwikkelingsleeftijd en de kalenderleeftijd 6 maanden of meer bedraagt.

Wanneer een kind van 3 jaar bijvoorbeeld op de ontwikkelingslijn beginnende geletterdheid scoort op 3 jaar en 5 maanden duidt dit niet perse op een werkelijke voorsprong. Het geeft hooguit een signaal in die richting.

Wij vinden het van belang om aan te geven dat ieder kind zich op zijn/haar eigen specifieke manier ontwikkelt. Met name jonge kinderen kunnen in een bepaalde periode zich voor een groot deel op één ontwikkelingsgebied richten (zoals bijvoorbeeld leren praten) en in diezelfde periode helemaal geen tijd en aandacht hebben voor een ander ontwikkelgebied (bijvoorbeeld de motorische ontwikkeling). Dit kan soms de indruk wekken dat een kind erg achterloopt op een bepaald ontwikkelingsgebied, maar in feite is het kind zo ingespannen bezig geweest met andere dingen dat hij/zij even geen tijd had om zich aan dat specifieke deel van de ontwikkeling te wijden.

Daarnaast ontwikkelt een kind zich meestal sprongsgewijs. Wat een peuter gisteren nog niet kon, kan hij opeens vandaag wel en morgen misschien even niet.

Nadat de leidster de ontwikkelingsvolglijst heeft ingevuld, ontvangen ouders deze per mail. Op verzoek kan deze ook worden uitgeprint. Bij de volglijst ontvangen de ouders een toelichting op de volglijst.

---

³ bron: KIJK! 0-4 jaar observeren en registeren

In de toelichting staat vermeld dat de wij ouders in gelegenheid stellen om desgewenst een afspraak te maken voor het bespreken van de ontwikkelingsvolglijst. Op initiatief van zowel de leidster als de ouders kan een gesprek plaatsvinden.

3.2 Mentor

Elk kind op de peuterspeelzaal krijgt een mentor toegewezen. Dat is een leidster die in ieder geval werkt op de dag/één van de dagen waarop het kind komt.

Als een kind voor het eerst op de peuterspeelzaal komt, dan ontvangen de ouders schriftelijke informatie waar onder andere op vermeld staat wie de mentor van het kind is.

Een VVE-kind heeft altijd 2 mentoren.

Alle leidsters hebben oog voor de ontwikkeling van alle kinderen in de groep, maar de mentor let specifiek op de ontwikkeling en het welbevinden van de aan haar toegewezen kinderen.

Zij is het aanspreekpunt voor ouders en zij is ook degene die actie onderneemt als er bijzonderheden zijn in de ontwikkeling van het kind.

De mentor vult de ontwikkelingsvolglijst van het kind in en bespreekt die desgewenst met de ouders. Als ouders vragen hebben over hun kind, kunnen ze hiermee bij de mentor terecht.

Uiteraard kunnen ouders ook bij de andere leidsters terecht met hun vragen.

3.3 Signaleren en doorverwijzen

De peuterspeelzaal heeft een belangrijke rol wanneer het gaat om vroegsignalering. Vanuit hun vakkennis en ervaring kunnen de leidsters een goede inschatting maken of ze een afwachtende houding moeten aannemen of een signalerende houding.

Als een leidster bijzonderheden in de ontwikkeling van een kind signaleert of zich zorgen maakt om een kind, bespreekt zij dit eerst met een collega-leidster die het kind ook kent.

Als deze leidster de punten ook herkent, zal er een gesprek met ouders gepland worden.

Tijdens dit gesprek zullen de observaties met ouders gedeeld worden en gevraagd worden naar eventuele herkenning (bijvoorbeeld in de thuissituatie).

Mocht blijken dat de leidster aanvullende observatie of extra begeleiding/zorg nodig acht, dan wordt dit besproken met de orthopedagoge. De orthopedagoge kan op verzoek van de leidster komen observeren op de groep.

De leidster kan haar zorgen ook kenbaar maken in het reguliere overleg met de orthopedagoge dat eens per twee maanden plaatsvindt.

De orthopedagoge kan de leidster tips en aandachtspunten geven voor een gesprek met de ouders. De leidster gaat vervolgens (eventueel met de orthopedagoge) met de ouders in gesprek.

Tijdens het gesprek legt de leidster uit waarom zij vindt dat het kind een aanvullende observatie of extra zorg nodig heeft. Er wordt uitgelegd welke observatie of extra zorg het kind eventueel zou kunnen krijgen van een externe instantie en wat deze observatie / zorg inhoudt. Vervolgens wordt aan de ouders uitgelegd hoe zij in contact kunnen komen met deze instantie.

Daarnaast is het ook mogelijk dat wij na het gesprek met de ouders contact zoeken met de externe instantie waarbij we de ouders dan op de hoogte houden van de stappen die we nemen of genomen hebben.

Wanneer een kind externe zorg krijgt, wordt hier op de peuterspeelzaal rekening mee gehouden. De leidsters blijven de ontwikkeling van het kind volgen.

Alles wat er wordt besproken/afgesproken, wordt gedocumenteerd.

Voor observatievragen, advies en verwijzing hebben wij binnen Nijkerk onder andere contact met het consultatiebureau, de gebiedsteams, de Dominogroep, Plusgroep en bijvoorbeeld de IB-ers van basisscholen. Verder is er contact met bijvoorbeeld Auris, Kentalis en Pentio.

Gedurende de voorschoolse periode is het voor alle kinderen op de peuterspeelzaal mogelijk om contact te zoeken met externe instanties wanneer er vragen zijn met betrekking tot een kind.

Wanneer er contact wordt opgenomen, wordt dit van tevoren met de ouders besproken. Ouders kunnen het aangeven als zij dit niet willen. Wanneer ouders dat aangeven, gaan de leidsters met de ouders hierover in gesprek. Argumenten van de leidster en die van de ouders worden in een weegschaal gelegd. Samen met de ouders wordt er gezocht naar de juiste weg.

3.4 Overdracht naar de basisschool

Als peuterspeelzaal vinden wij het belangrijk dat alle peuters goed starten op de basisschool. Om de afstemming tussen peuterspeelzaal en basisonderwijs goed te laten verlopen, wordt de Kijk!-volglijst overgedragen aan de basisschool, na schriftelijke toestemming van ouders.

Als er zorgen zijn (geweest) over de ontwikkeling van de peuter bestaat de mogelijkheid om een zgn. warme overdracht te doen. De schriftelijke overdracht wordt dan mondeling toegelicht door de leidster. De peuters die naar de basisschool gaan waar de peuterspeelzaallocatie in gevestigd is, worden standaard 'warm' overgedragen.

4. Voor- en vroegschoolse Educatie (VVE)

4.1 Voor- en vroegschoolse Educatie

Als organisatie hebben wij een "Beleidsnotitie Voor- en Vroegschoolse educatie" waarin staat beschreven hoe binnen onze organisatie het VVE-programma vorm gegeven wordt. In dit hoofdstuk worden enkele punten hieruit weergegeven.

VVE (Voor- en Vroegschoolse educatie) is eigenlijk een verzamelnaam van de methodische en systematische ondersteuning van de ontwikkeling van jonge kinderen (in de leeftijd van twee tot zes jaar). De programma's zijn gericht op het voorkomen van achterstanden in de ontwikkeling van kinderen en bieden kinderen een optimale voorbereiding op de basisschool.

Het aanbieden van het VVE-programma zien wij als een mogelijkheid om kinderen gericht te stimuleren bij een (mogelijke) achterstand in de ontwikkeling.

Aan alle kinderen die de peuterspeelzaal bezoeken wordt het programma aangeboden, maar de kinderen met een VVE-indicatie nemen hierbij een bijzondere plaats in en krijgen extra begeleiding.

Vanaf een leeftijd van 2 jaar en 3 maanden kunnen kinderen 2 dagdelen VVE volgen (dat is 8 uur per week). Vanaf 2 jaar en 6 maanden kunnen kinderen 4 dagdelen VVE volgen (dat is 16 uur per week). Op deze manier wordt er vanaf 2,5 jarige leeftijd tot 4 jaar 960 uur VVE aangeboden. Ouders zijn niet verplicht om al de geboden uren af te nemen.

Binnen deze dagdelen worden de peuters extra gestimuleerd in hun ontwikkeling. Meer in algemene zin doordat de peuter vaker (min of meer) hetzelfde aanbod krijgt; een peuter leert met name door herhaling. Meer specifiek doordat de peuter tijdens het werken binnen een klein groepje (of individueel) extra aandacht krijgt van de leidster.

Op de peuterspeelzaal staat het spelen centraal en is het (activiteiten)aanbod er op gericht dat kinderen spelenderwijs leren. Vanuit deze visie worden de spelsuggesties in het VVE-programma zo opgezet dat kinderen gelegenheid krijgen om te spelen, maar vooral ook belangrijke leerervaringen op doen en zich daardoor ontwikkelen.

Bij De Triangel werken we volgens het VVE-programma 'Doe meer met Bas'. Dit is een landelijk erkend VVE-programma en gebaseerd op de prentenboeken van Bas. Het is een doorlopend speelleerprogramma, geschikt voor peuterspeelzalen en groep 1 en 2 van de basisschool. Doe meer met Bas werkt aan de hand van thema's. Deze thema's staan dicht bij de belevingswereld van de peuters, zoals 'Bas gaat op vakantie' of 'Bas gaat naar de supermarkt'. Naast de vier thema's voor peuters, die het programma 'Doe meer met Bas' bevat, hebben de leidsters zelf ook nog thema's ontwikkeld.

Het werken met het VVE-programma op onze peuterspeelzaal gaat als volgt:

- Voor elk nieuw schooljaar wordt er aan elk team gevraagd om een planning te maken voor de thema's. Ze bekijken per team welke thema's zij het aankomende schooljaar aan de kinderen willen aanbieden. Als daar nieuwe thema's bijzitten wordt deze uitgewerkt door het team die dat thema heeft gekozen.
- Bij het uitwerken van het thema kan het werkschema thematisch werken worden gebruikt. De leidsters bedenken wat ze de kinderen willen leren, welke activiteiten hierbij passen en op welke manier het thema terug kan komen op de groep. Dit kan bijvoorbeeld aan de hand van versieringen, een verteltafel of een speciaal op het thema aangepaste speelhoek.
- Vervolgens gaat het team het thema uitwerken. Aan de hand van een format wordt alles specifiek uitgewerkt. Verschillende activiteiten met bijbehorende doelen, een op het thema gericht taalaanbod, benodigheden, etc. komen aan bod.
- Voor de ouders wordt er een themabrief gemaakt. Hierin wordt uitgelegd wat het thema inhoud en staan enkele voorbeelden van liedjes en boekjes die ouders thuis met hun kinderen kunnen oefenen. Voor de ouders van de VVE-kinderen wordt er een verteltas ontwikkeld.

De VVE-coördinator controleert en bewaakt de kwaliteit van het uitgewerkte thema en de themabrief. Zij beoordeelt of er voldoende diepgang en uitdaging in het thema zit. Het is belangrijk dat het aanbod gericht is op het maken van een goede start op de basisschool.

De verschillende ontwikkelingsgebieden (taal, rekenen, motoriek, sociaal-emotioneel competenties) moeten voldoende aan bod komen. Kinderen die meer uitdaging kunnen gebruiken, worden vaak uitgedaagd door de leidsters op het niveau wat bij het kind past.

Dat is afhankelijk van de interesse en ontwikkeling van het kind. Het is niet mogelijk om ieder volgend thema een hoger niveau te geven, omdat we te maken hebben met niveaoverschillen tussen de kinderen.

Daarnaast komen er elke maand nieuwe kinderen op de peuterspeelzaal en hebben we dus niet steeds een constante groep met dezelfde kinderen.

Binnen 'Doe meer met Bas' ligt de nadruk vooral op de taalontwikkeling van de kinderen. Daarnaast komt binnen het programma ook het rekenen met kinderen aan de orde.

Tijdens het ontwikkelen van een thema houden de leidsters rekening met het motorische aspect. Zo worden bijvoorbeeld activiteiten gedaan om te oefenen met de fijne motoriek.

De sociaal-emotionele ontwikkeling maakt een groot deel van de dag uit. Bijvoorbeeld in omgang met leidsters en met andere kinderen. Het is belangrijk dat leidsters oog hebben voor de emoties van de kinderen en hier ook op in spelen.

In de map van 'Doe meer met Bas' zit een overzicht van doelstellingen waarbij per leeftijdscategorie (3/4 jaar, 4/5 jaar, 5/6 jaar) verschillende doelstellingen genoemd worden. Dit overzicht is opgebouwd uit doelen voor taal en voor rekenen.

Aan de hand van deze definities en doelstellingen kunnen leidsters activiteiten bij de thema's ontwikkelen.

Alle ontwikkelde thema's blijven bewaard. Als blijkt dat er bij de uitvoering van een thema verbeterpunten zijn, worden die meegenomen bij een volgend gebruik van het thema.

4.2 Ontwikkelingsvolgsysteem'

Op de peuterspeelzaal proberen wij de ontwikkeling van de kinderen zo goed mogelijk te volgen. Wij gebruiken het observatie- en registratie-instrument KIJK! om de ontwikkeling van het kind in kaart te brengen. Wij kijken of het kind goed in zijn vel zit, of het zich uitgedaagd voelt door verschillende activiteiten en of er signalen zijn die wijzen op een risico voor de ontwikkeling.

KIJK! maakt deze belangrijkste mijlpalen binnen de verschillende ontwikkelingslijnen inzichtelijk.

Aan de hand van deze mijlpalen wordt er geobserveerd op zowel geplande als niet geplande momenten. Het bereiken van een volgende mijlpaal is het resultaat van zowel ontwikkeling als leren. Op het moment dat wij weten hoe het kind zich ontwikkelt, kunnen wij beter inschatten hoe wij het kind hierbij kunnen ondersteunen.

Voor de VVE kinderen die met 2 jaar en 3 maanden op de speelzaal komen wordt KIJK!-volglijst drie keer ingevuld, namelijk:

- 2 jaar en 6 maanden
- 3 jaar en 2 maanden
- 3 jaar en 10 maanden

Als een kind al wat ouder is wanneer het op de speelzaal begint, dan is het mogelijk dat een observatie vervalt.

Ouders ontvangen deze volglijst digitaal. Hierbij is een 'Begeleidend schrijven' opgesteld.

Als er bij een kind aanleiding voor is, zal een extra observatiemoment ingelast worden.

Na elke registratie van een VVE-kind vindt er een gesprek met de ouders plaats.

Er kan ook tussendoor ingevuld worden wat er opvalt bij het kind of waar nog aandacht aan moet worden besteed. Ook kunnen tussentijdse vorderingen beschreven worden.

Aangezien er meer leidsters bij één kind betrokken zijn, is het in het belang van het kind dat er een goede overdracht tussen deze leidsters is. Daardoor kan er zo goed mogelijk worden aangesloten bij de (on)mogelijkheden van een kind.

De twee verantwoordelijke leidsters zijn verantwoordelijk voor een goede verslaglegging. Achter het intakeformulier zitten aparte schrijfblaadjes waar de andere leidsters aantekeningen of opmerkingen op kunnen zetten.

4.3 Begeleiding op de groep

Het VVE-programma geldt voor de hele groep. In de kleine groepjes met VVE-kinderen wordt extra aandacht besteed aan de ontwikkeling van de kinderen. Er worden extra activiteiten met deze kinderen gedaan en ze krijgen meer individuele aandacht.

Voor ieder kind worden aandachtspunten op het plan van aanpak geschreven. Dit wordt elk thema weer geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.

Bij de begeleiding en stimulering van de ontwikkeling, wordt door de leidsters op deze aandachtspunten gelet. De benadering van ieder kind is daarom verschillend. De leidsters passen zich aan aan de (on)mogelijkheden van een kind.

4.4 Ouderparticipatie

Ouders worden bij VVE betrokken door middel van een themabrief. In deze themabrief staat uitleg over het komende thema en staan voorbeelden van liedjes en boekjes die thuis met de kinderen gezongen of gelezen kunnen worden.

Ouders weten hierdoor waar de kinderen op de peuterspeelzaal mee bezig zijn.

De themabrief ontvangen de ouders via de email en deze hangt ook op het informatiebord van de speelzaal.

Bij de thema's die op de speelzaal worden aangeboden wordt er ook een verteltas gemaakt, welke de ouders een week mee naar huis krijgen om thuis ook met hun kind aan de slag te gaan.

De Verteltasmethode biedt mogelijkheden om ouders op een laagdrempelige manier te laten deelnemen aan de activiteiten van de peuterspeelzaal en daarmee te betrekken bij de ontwikkeling van hun kind.

De Verteltas bevordert de betrokkenheid van de ouder bij de ontwikkeling van het kind en dit creëert een samenwerking van de peuterspeelzaal naar huis.

De Verteltas biedt veel materialen aan en biedt mogelijkheden om op een speelse wijze de woordenschat, het taalbegrip en het taalgebruik van het kind te bevorderen.

Door de Verteltas wordt de leesbeleving van het kind en de ouder gestimuleerd en geprikkeld. Kinderen worden uitgedaagd om zelf meer te 'lezen'/boeken te bekijken en de ouder wordt uitgedaagd om meer voor te lezen. De inhoud van de Verteltas ziet er als volgt uit;

- een brief met uitleg voor de ouders met daarin ook de woorden van het thema
- een voorleesboek
- een spelletje / activiteit
- enkele liedjes
- eventueel een kleurplaat
- eventueel een bijpassend voorwerp (bijvoorbeeld een brandweerhelm).

Bij de Verteltas zit ook een evaluatieblad. De leidsters kunnen teruglezen wat de ouders met hun kind hebben gedaan en hoe dit is gegaan. De ouders kunnen hierop ook aangeven of ze nog tips hebben voor een volgend thema.

Wij willen met de ouders de kinderen zo goed mogelijk begeleiden in zijn/haar ontwikkeling. Daarom vinden wij het belangrijk dat de ouders ook betrokken zijn bij de activiteiten van de peuterspeelzaal. Bij het intakeformulier wordt aan de ouders gevraagd om te beschrijven waar de ouder behoefte aan heeft, vanuit de peuterspeelzaal, bij het stimuleren van de (taal)ontwikkeling van het kind. Bij het intakegesprek vertellen de leidsters dat wij het belangrijk vinden dat zij, als ouders, ook betrokken zijn bij de activiteiten van de speelzaal en dat het belangrijk is om samen met hun kind een activiteit te doen op de speelzaal wanneer zij het kind brengen. Bijv. samen een puzzeltje maken.

Verder krijgen de ouders bij elk thema de mogelijkheid om meer uitleg te krijgen over het thema waar op dat moment over gewerkt wordt. Hiervoor krijgen de ouders per thema een uitnodiging. De ouders krijgen dan uitleg over het thema. De leidsters laten de themamap zien en de activiteiten die zij de kinderen aanbieden.

De ouders krijgen de gelegenheid om op deze uitnodiging in te vullen of zij zelf andere ideeën hebben om betrokken te worden bij de thema's.

Bij breng- en haalmomenten is altijd kort contact met ouders. Hierin wordt besproken hoe de dag is gegaan en worden zaken met betrekking tot de ontwikkeling van een kind uitgewisseld.

Doordat ouders weten waar hun kind mee bezig is, raken zij betrokken bij onze peuterspeelzaal en bij VVE.

4.5 Inrichting

Spelen is een manier om de wereld te ontdekken en te ordenen. Door te spelen ontwikkelen kinderen zich op allerlei terreinen: sociaal-emotioneel, cognitief, motorisch, creatief en verbaal.

De aanwezige spelmaterialen die aan de kinderen worden aangeboden, sluiten aan op de ontwikkeling en interesses van de kinderen en zijn gericht op het opdoen van ervaringen.

De keuze van het speelgoed en de wijze waarop de leidster het speelgoed aanbiedt en met de kinderen meespeelt, zijn medebepalend voor de ontwikkeling van het kind en voor de wijze waarop het kind zich kan uiten. Het speelgoed dat wordt aangeboden geeft mogelijkheden tot zowel individueel als groepsspel en er is voldoende evenwicht tussen makkelijk en moeilijk en tussen druk en rustig spelen.

Het aangeboden speelgoed is multifunctioneel en nodigt uit tot fantasiespel. De kinderen kunnen oefenen met wat zij kennen uit de wereld van de volwassenen. De poppen worden aangekleed, er wordt afgewassen en de auto moet in de garage worden gerepareerd.

De wijze waarop en de mate waarin een kind zich kan ontwikkelen, wordt niet alleen bepaald door het aanwezige speelgoed en de activiteiten die met de kinderen worden ondernomen; ook de groepssamenstelling en de inrichting van de binnen- en buitenruimte van de peuterspeelzaal hebben hierop hun invloed.

Bij de inrichting van onze peuterspeelzaalokalen zorgen we ervoor dat de peuters voldoende ruimte en mogelijkheden hebben om ervaringen op te doen en kennis te maken met verschillende (spel-)materialen. De peuters kunnen zelf de materialen kiezen en pakken waarmee ze willen spelen. In de groepsruimte zijn verschillende hoeken ingericht.

Iedere locatie heeft een eigen buitenterrein. De buitenterreinen zijn veilig en goed afgeschermd. Ze grenzen aan de locatie waar de peuterspeelzaal zich in bevindt.

Er is voldoende buitenspeelgoed aanwezig en iedere locatie heeft een zandbak en speeltoestel om te spelen.

4.6 Inhoudelijke aansluiting tussen Voor- en Vroegschoolse Educatie

Het is van belang dat de Voorschoolse Educatie zo goed mogelijk aansluit bij de Vroegschoolse Educatie. Dit kunnen we onder andere bereiken doordat er op diverse scholen ook gebruik gemaakt wordt van hetzelfde (doorlopende) VVE-programma.

Daarnaast heeft elke peuterspeelzaallocatie regelmatig overleg met de onderbouw coördinatoren van de school waar een betreffende locatie gevestigd is, bijvoorbeeld over de doorgaande lijn.

Ook is het mogelijk dat leidsters en leerkrachten van de basisschool gezamenlijk een training of cursus volgen.

Verder is onze orthopedagoge tevens werkzaam als Intern Begeleider op een school en kan zij haar kennis met betrekking tot de aansluiting op en overgang naar de basisschool inzetten. Bijvoorbeeld tijdens de coaching van de leidsters in het begeleiden en stimuleren van de ontwikkeling van de kinderen. Of door aan te geven hoe een kind een goede start kan maken op de basisschool.

De coördinator is betrokken bij de Multi Disciplinaire Overleggen (MDO's) in de gemeente. Hierin zijn bijvoorbeeld voorscholen/scholen/gebiedsteams/consultatiebureau en anderen betrokken en wordt er ook gesproken over doorgaande lijn en overdracht van peuterspeelzaal naar de basisschool.

4.7 Overdracht

Alle VVE-kinderen worden "warm" overgedragen aan de basisschool. "Warm" wil zeggen dat in een gesprek met de leerkracht van (de toekomstige) groep 1 informatie met betrekking tot de ontwikkeling van het kind wordt doorgegeven en besproken.

Dit om de doorgaande ontwikkelingslijn / leerlijn te waarborgen. Voor de overdracht wordt het overdrachtsformulier gebruikt.

De twee leidsters die verantwoordelijk zijn voor de observaties van het kind, overleggen of ze samen of alleen het gesprek met de leerkracht voeren. Vervolgens wordt er een afspraak gemaakt met de betreffende leerkracht.

De Kijk!-volglijst wordt (digitaal) overgedragen naar school. Als er nog belangrijke opmerkingen zijn, worden deze ook besproken.

Deze staan in de gespreksverslagen met de ouders of in de observatieverslagen.

Deze hoeven niet overhandigd te worden en worden vernietigd zodra een VVE-kind de peuterspeelzaal heeft verlaten.

5. Ouders en de speelzaal

5.1 Communicatie met ouders en verzorgers

Ouders zijn voor een kind de sleutelfiguren in hun jonge leven en spelen een belangrijke rol in hun ontwikkeling. De peuterspeelzaal draagt een steentje bij in deze ontwikkeling. Vanuit de gezamenlijke zorg en verantwoordelijkheid van het kind willen wij graag met de ouders samenwerken om de peuter zo optimaal mogelijke ontwikkelingskansen te bieden. Hierin kunnen wij een adviserende rol spelen. We willen de ouders informeren over het wel en wee van hun kind. Op dezelfde wijze stellen de leidsters van de peuterspeelzaal het op prijs als ze op de hoogte worden gesteld van bijzondere gebeurtenissen die het kind meemaakt. Op die manier kunnen de leidsters er rekening mee houden in de groep en er op inspelen.

Het uitwisselen van informatie kan plaatsvinden bij het halen en brengen. Als er meer tijd nodig is voor een gesprek, dan kan er apart een afspraak worden gemaakt. Zowel de ouders als de leidsters kunnen hierom vragen.

De communicatie met ouders willen wij kenmerken als zorgvuldig en met empathie.

5.2 Ouders op de groep

Bij de kennismaking met de peuterspeelzaal zijn de ouders welkom op de groep om een indruk te krijgen van onze manier van werken.

Door het jaar heen worden de ouders op de hoogte gehouden van speciale activiteiten als Sinterklaas, de kerstviering en/of paasviering. Op uitnodiging willen we de ouders/verzorgers hier graag bij betrekken.

5.2.1 Ouderavonden

We organiseren in principe één ouderavond per jaar. Dit kan een informatie-, gespreks-, of doe-avond zijn. Er is dan ook gelegenheid om met de leidsters en met de direct betrokkenen over de gang van zaken op de peuterspeelzaal te praten.

5.3 Tevreden ouders

Tevreden ouders zijn ouders die met vertrouwen hun kind naar de peuterspeelzaal brengen en die betrokken zijn bij de leefwereld van hun kind daar.

We hebben ons ten doel gesteld om jaarlijks een enquête onder ouders af te nemen. In deze enquête kunnen ouders hun mening geven over zaken als de kwaliteit van het aanbod op de peuterspeelzaal, het pedagogisch beleid, de accommodatie, speelmogelijkheden, etc.

5.4 Klachtenregeling

In het geval ouders klachten hebben over de geboden diensten, is het van belang dat deze klachten zorgvuldig worden behandeld. In de meeste gevallen kunnen klachten met en door de direct betrokkene(n) worden opgelost. Voor situaties waarin dit niet mogelijk blijkt, is een vastgelegde regeling nodig. Naast de waarde van de regeling voor degene met de klacht, heeft een klachtenregeling ook waarde voor de peuterspeelzaal. Klachten geven informatie over (mogelijk) zwakke plekken in de organisatie.

Een klacht kan gezien worden als een kans. Door een klacht serieus te nemen en er serieus naar te kijken, kunnen we daarmee wellicht onze kwaliteit verbeteren.

Een klacht dient in eerste instantie besproken te worden met de betrokkene/leidster. Wanneer de klacht blijft bestaan, kan men contact opnemen met de coördinator.

Indien interne klachtafhandeling niet leidt tot een bevredigende oplossing of uitkomst, of in geval dat er omstandigheden zijn dat het niet wenselijk of mogelijk is om een probleem met de direct betrokkenen te bespreken, kan een ouder zich wenden tot de externe vertrouwenspersoon.

Deze beoordeelt de situatie en verwijst bij concrete klachten naar bijvoorbeeld de algemeen directeur, het bestuur, het Klachtenloket Kinderopvang of de Geschillencommissie.

Het is ook mogelijk om een klacht in te dienen bij de Geschillencommissie voor de Kinderopvang. Dit is een onafhankelijke commissie, bestaande uit deskundigen die de klachten behandelt. Een ouder kan ten allen tijde een klacht indienen bij De Geschillencommissie voor de Kinderopvang.

Op de peuterspeelzaal ligt het klachtenreglement ter inzage.

5.5 Oudercommissie

Het bestuur van De Triangel vindt het belangrijk dat ouders hen kan adviseren bij belangrijke onderwerpen betreffende de peuterspeelzaal van hun kinderen.

De Wet kinderopvang stelt een oudercommissie verplicht op ieder kindercentrum waar meer dan 50 kinderen geplaatst zijn. Ouders worden geïnformeerd over de mogelijkheid om deel uit te maken van de oudercommissie.

De oudercommissie heeft als belangrijkste taak het adviseren van het bestuur over de aangelegenheden genoemd in de Wet kinderopvang. Een oudercommissie heeft informatierecht en adviesrecht op een aantal thema's ten aanzien van het beleid zoals het bieden van verantwoord speelzaalwerk; opvoeding, veiligheid en gezondheid, openingstijden, spel- en ontwikkelingsactiviteiten, klachten en klachtenregeling en de gehanteerde tarieven prijs van het speelzaalwerk.

De oudercommissie is bevoegd het bestuur ook ongeraagd te adviseren over de onderwerpen.

Mocht er op enig moment geen oudercommissie zijn, doordat er geen ouders zijn die betrokken willen/kunnen zijn in een oudercommissie, dan zullen de ouders op andere wijze betrokken worden bij wijzigingen ten aanzien van de hierboven genoemde onderwerpen.

Zo wordt er onder andere jaarlijks een enquête onder ouders gehouden. Daarin komen onder andere vragen over de locatie, communicatie, pedagogisch beleid, VVE, tarieven & openingstijden en tevredenheid aan de orde. De uitslag van de enquête wordt gedeeld met ouders.

Daarnaast worden ouders tussentijds geïnformeerd als er wijzigingen zijn waar een oudercommissie adviesrecht op heeft. Ouders worden dan ook uitgenodigd om met de coördinator te spreken over de wijzigingen.

6. Personeel

Wij hechten veel waarde aan goed personeel. Goed in de zin van opleiding en ervaring, maar ook goed in de zin van enthousiast en gemotiveerd.

Ouders mogen verwachten dat hun kinderen op een deskundige en vriendelijke wijze worden begeleid. De functie van peuterspeelzaalleidster is een verantwoordelijke en veelomvattende functie. Dit vraagt om een goede basis van opleiding en ervaring.

De beleidsmedewerker en de coördinator zullen de leidsters bij hun taken zo veel mogelijk ondersteunen.

Als christelijke peuterspeelzaal vinden wij het belangrijk dat de leidsters willen werken vanuit hun geloof in God en kerkelijk meelevend zijn bij één van de Protestants-Christelijke kerken (er is overigens geen belemmering voor mensen uit de Evangelische Gemeenten om te solliciteren).

6.1 Deskundigheid en ondersteuning

Conform de geldende wet- en regelgeving voldoen de leidsters aan de vastgestelde opleidingseisen. De leidsters zijn in het bezit van een gericht MBO- of HBO-diploma en hebben aanvullende VVE-scholing ontvangen.

Alle taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in een functieomschrijving.

De leidsters ontvangen ondersteuning van de beleidsmedewerker, coördinator en orthopedagoge bij de uitvoering van hun taken. De coördinator is hierbij meer gericht op de dagelijkse gang van zaken. De orthopedagoge begeleidt de leidsters op het pedagogische vlak, onder andere door het bespreken van de zorgkinderen en het observeren op de groep. Van daaruit krijgen de leidsters adviezen voor hun handelen op de groep.

De orthopedagoge stemt haar adviezen en eventueel handelen af met de coördinator.

De orthopedagoge observeert daarnaast jaarlijks het pedagogisch handelen van de leidsters met een kijkwijzer, die opgesteld is aan de hand van het toezichtkader Voor- en Vroegschoolse Educatie van de Inspectie van het Onderwijs. Aan de hand van deze ingevulde kijkwijzer wordt er een functioneringsgesprek gevoerd en een persoonlijk ontwikkelingsplan opgesteld.

Regelmatig worden de leidsters bijgeschoold op zowel pedagogisch gebied als ook op hun vaardigheden met betrekking tot ongevallen. Zo gaan de leidsters jaarlijks op herhaling voor EHBO. Middels een opleidingsplan wordt jaarlijks bepaald welke trainingen en (VVE) cursussen er gevolgd gaan worden. De invulling van de scholing wordt in overleg met de leidsters bepaald.

6.1.1 Pedagogisch beleidsmedewerker

Binnen onze organisatie is er een pedagogisch beleidsmedewerker voor pedagogische beleidsontwikkeling én voor coaching van de pedagogisch medewerkers vanuit de Wet IKK. Daarnaast worden er jaarlijks uren ingezet voor pedagogische beleidsontwikkeling en coaching op VVE-groepen.

De uitvoering van deze rollen hebben wij belegd bij 3 functionarissen: twee pedagogisch beleidsmedewerkers voor de beleidsontwikkeling en een coach voor de coaching.

Wij maken we al enkele jaren gebruik van de inzet van een orthopedagoge voor het coachen, ondersteunen en adviseren van medewerkers bij de begeleiding van de kinderen op de peuterspeelzaal en zij is de pedagogische beleidsmedewerker voor coaching. Tevens is zij ook betrokken bij de pedagogische beleidsontwikkeling. Naar aanleiding van wat zij observeert en signaleert op de locaties, adviseert zij de coördinator op diverse beleidsgebieden en zorgt voor borging van het beleid.

De functie pedagogisch beleidsmedewerker kenmerkt zich door het ontwikkelen, vertalen en implementeren van het pedagogisch beleid binnen de organisatie. De pedagogisch beleidsmedewerker vertaalt beleid naar de concrete werkpraktijk. Bij de Triangel worden deze taken uitgevoerd door de coördinator en een pedagogisch beleidsmedewerker.

De verdere uitwerking van de inzet van de pedagogisch beleidsmedewerker/coach (IKK en VVE) staat in een notitie die op het eind van dit Pedagogisch Beleidsplan als bijlage is toegevoegd.

6.2 Personele bezetting en achterwacht

Op elk dagdeel zijn vaste leidsters aanwezig. Bij ziekte of andere redenen van afwezigheid wordt er naar gestreefd om zoveel mogelijk de leidster te vervangen door een voor de peuters bekend gezicht.

Naast de medewerkers in vaste of tijdelijke dienst zijn er ook stagiaires aanwezig. Zij worden, gericht op hun opleiding, deskundig begeleid door de leidster(s). Soms zijn er ook vrijwilligers werkzaam binnen de peuterspeelzaal.

Mocht het zo zijn dat er maar 1 leidster op de groep is, dan is er over het algemeen ook een vrijwilliger aanwezig en beschikken wij over een achterwachtregeling. Alle locaties zijn gevestigd in een school en de leidsters kunnen dan als het nodig is ook terugvallen op de medewerkers van de school.

Er wordt niet afgeweken van de beroepskracht-kindratio

6.3 Vrijwilligers en stagiaires

6.3.1 Vrijwilligers

Er kan op de locaties van De Triangel gewerkt worden met een vrijwilliger. Dit is bijvoorbeeld het geval als er 8 kinderen of minder op de groep zijn, waardoor het mogelijk is dat er 1 leidster op de groep werkt. Een vrijwilliger kan de leidster ondersteunen op de groep en op deze manier is het ook mogelijk om aan het vier-ogenprincipe te voldoen (als daar niet op een andere manier aan voldaan kan worden).

De werkzaamheden kunnen bestaan uit bijvoorbeeld: met de kinderen meespelen, voorlezen aan een groepje kinderen, helpen bij het eten en drinken geven, helpen met verschonen, helpen met het maken van een werkje etc. Een en ander vindt altijd plaats in overleg met de verantwoordelijke leidster en de activiteiten worden getoetst aan het pedagogisch beleidsplan. De vrijwilliger draagt geen verantwoordelijkheid voor de groep of de ruimte waarin de groep zich bevindt.

De vrijwilliger werkt altijd onder aansturing van een leidster. De leidster coördineert de werkzaamheden van de vrijwilliger en draagt de eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering van de activiteiten en dienstverlening. Een vrijwilliger kan alleen met een geldige VOG op onze peuterspeelzaal werken.

Voor meer informatie verwijzen wij u naar het vrijwilligersbeleid.

6.3.2 Stagiaires

De Triangel is een erkend leerbedrijf en dit houdt in dat we aan bepaalde regels voldoen om een stagiaire goed te kunnen begeleiden. De stagiaires worden in de gelegenheid gesteld om de beroepskwalificaties te ontwikkelen. Altijd zal er gekeken worden naar de achtergrond en de ontwikkeling van de stagiaire. Afhankelijk van deze ontwikkeling zal de stagiaire meer handelingen (zie hierboven bij vrijwilliger) mogen uitvoeren en meer verantwoordelijkheden krijgen, altijd onder verantwoordelijkheid van een leidster. De stagiaires zijn boventallig en nooit eindverantwoordelijk voor de gang van zaken binnen onze peuterspeelzaal.

Een stagiaire die structureel op onze peuterspeelzaal aanwezig is, dient in het bezit te zijn van een geldige VOG. Een stagiaire die incidenteel of voor een snuffelstage op de peuterspeelzaal is, hoeft volgens de regelgeving geen VOG te overleggen.

6.4 Vierogenprincipe

De bedoeling van het vierogenprincipe is dat kinderen op de peuterspeelzaal zoveel mogelijk in het zicht of het gehoorveld zijn van meer dan één volwassene.

Dit betekent dat altijd iemand moet kunnen meekijken of meeluisteren op de peuterspeelzaal.

In principe staan er altijd 2 leidsters op de groep. In het geval dat er 8 of minder kinderen op de groep zijn, is het gezien de leidsters-kindratio toegestaan dat er 1 leidster aanwezig is.

Wanneer dit het geval is, zal er een vrijwilliger of (volwassen) stagiaire extra aanwezig zijn.

Mocht er in incidentele gevallen geen vrijwilliger beschikbaar zijn, dan hebben we op alle locaties te maken met lokalen met veel glas.

De lokalen waar wij gebruik van maken zijn gelegen naast of tegenover lokalen van de school. Als er één leidster op de groep is, zal dit gemeld worden aan de leerkracht. Deze leerkracht kan af en toe naar binnen kijken/lopen.

Daarnaast hebben de groepsruimten in de basisscholen ook veel ramen grenzend aan het speelterrein van de school. Zo kan er ook op die manier door derden meegekeken worden op de groep.
Op de locatie Maranatha en Horizon worden de sanitaire ruimte gedeeld met een kinderdagverblijf en kan er bij elkaar in het lokaal gekeken worden.

7. Praktische informatie

7.1 Plaatsingsprocedure (verkorte versie)

Wanneer u er over denkt om uw peuter bij De Triangel in te schrijven dan kunt u daar, in overleg met de leidster, gerust eens een kijkje gaan nemen. De leidster vertelt u met alle plezier iets over de gang van zaken op de peuterspeelzaal en zo kunt u een beeld krijgen van de plaats waar u uw peuter eventueel wilt brengen.

Peuters worden toegelaten in de leeftijd van 2 jaar en 3 maanden tot 4 jaar. Het dagdeel waarop een peuter mag komen wordt in overleg vastgesteld. Het is ook mogelijk dat een peuter meerdere dagdelen in de week de speelzaal bezoekt.

De plaatsing van peuters gebeurt op datum van inschrijving, gecombineerd met de gewenste ingangsdatum en het gewenste dagdeel. Plaatsing van een peuter vindt plaats per eerste van de maand.

Kinderen mogen tot de leeftijd van 4 jaar onze peuterspeelzaal bezoeken.

Zonder tegenbericht beschouwen wij de maand waarin uw peuter 4 jaar wordt als laatste te bezoeken en te betalen maand. Indien u eerder wilt stoppen, dient u rekening te houden met een opzegtermijn van 1 maand. Dit dient u schriftelijk of via email (info@peuterspeelzaaldetriangel.nl) vóór de 1e van de maand aan ons door te geven.

Als blijkt dat de ontwikkeling of het gedrag van een kind te veel vraagt van de groep, kan in overleg met ouders, leidsters en eventueel coördinator besloten worden de plaatsing te beëindigen.

De Triangel heeft een open aannamebeleid. Dat wil zeggen dat wanneer u onze christelijke achtergrond respecteert, u uw peuter kunt aanmelden.

Wij verwijzen u verder naar onze uitgebreide plaatsingsprocedure die u kunt vinden op onze website.

7.1.1 Extra dagdeel

Het is mogelijk om kinderen een extra dagdeel, bovenop de dagdelen dat het kind al komt, naar de speelzaal te brengen. Het kan bijvoorbeeld zijn dat de ouder een keer een afspraak heeft en het kind daarom een extra dagdeel op de speelzaal wilt laten spelen.

Dit is mogelijk als daarvoor plek is op de groep (maximaal 16 kinderen per dagdeel)

De ouder kan dit met de leidster van de groep overleggen. Zij kan aangeven of er die dag plek is op de groep.

Hiervoor moet de ouder het formulier "Aanvraagformulier extra dagdeel" invullen dat op de peuterspeelzaal beschikbaar is.

7.2 Wennen

Na de plaatsing van het kind is het mogelijk om de groep waarin het kind komt te bekijken.

Hiervoor maakt de ouder een afspraak met de leidster. De ouder blijft tijdens het wennen (wat ongeveer een half uur duurt) ook op de groep.

Mocht na het kennismaken behoefte zijn aan nog een extra wenmoment, dan kan dit overlegd worden met de leidster.

Het is prettig als het kind wordt voorbereid wanneer het voor de eerste keer naar de peuterspeelzaal gaat. Vertel het kind dat het er fijn is en wat het kan verwachten: o.a. leuk speelgoed, kinderen om mee te spelen, liedjes zingen, andere volwassenen. De ouder vertelt dat hij/zij weggaat, maar later weer terugkomt om hem / haar op te halen.

Het is belangrijk dat de ouder bij vertrek duidelijk afscheid neemt en het afscheid niet te lang laat duren.

We proberen de nieuwe kinderen het gevoel te geven dat ze welkom zijn en zich veilig kunnen voelen, ook al zijn ze in een nieuwe omgeving. Dit proberen we te bereiken door aantal dingen toe te passen.

Een aantal voorbeelden :

- De leidster helpt het kind met spelen door zelf mee te spelen.
- De leidster vertelt duidelijk wat er gaat gebeuren zoals: 'we gaan nu in de kring' 'we gaan eten en drinken' etc. Kinderen voelen zich veiliger als ze weten wat er gaat gebeuren.
- Als het kind naar zijn papa of mama vraagt, zegt de leidster dat ze hem straks weer komen ophalen en dat papa en mama altijd weer terug komen.

We nemen ook de tijd om samen met de andere kinderen kennis te maken met het nieuwe kind door het kind voor te stellen als we in de kring zitten.

Daarnaast houden we ook een vast dagritme aan zodat het kind weet waar het aan toe is.

Ook voor ouders is het vaak ook een verandering als hun kind naar de peuterspeelzaal gaat.

Het kind kan moeite hebben met het afscheid nemen en ouders weten soms niet hoe ze daar mee om kunnen gaan. De leidsters proberen de ouders daarbij te helpen.

Dit doen ze onder andere door:

- Tijd te nemen voor de ouder en het kind.
- Te helpen bij het afscheid nemen van het kind. Door het kind van de ouder over te nemen en met het kind te gaan zwaaien. Het is belangrijk dat er één keer afscheid wordt genomen. Ook al is het voor de ouder moeilijk als hij/zij een huilend kind moeten achterlaten. Eén keer afscheid nemen maakt het duidelijk voor het kind dat de ouder weggaat.
- Aan te bieden dat de ouder altijd kan bellen om te vragen hoe het met hun kind gaat. Dit gebeurt bijvoorbeeld na een moeilijk afscheid. Ook kan de leidster afspreken om zelf even te bellen om te vertellen dat het goed gaat.

7.3 Dagindeling

Een dagdeel op de peuterspeelzaal ziet er globaal als volgt uit:

- De ouders brengen hun peuter en kunnen samen een puzzel gaan maken, een boekje lezen of iets anders doen.
- Als de ouders weg zijn, kunnen de peuters zelf kiezen waar ze mee willen spelen. De leidsters spelen met hen mee, bijvoorbeeld in de huishoek of met de blokken of lezen een boekje voor.
- Vervolgens wordt er in de grote of kleine groep gewerkt aan het thema waar we mee bezig zijn (maken van een werkje, zingen van liedjes enz.).
- Na het spelen ruimen we gezamenlijk op en gaan we aan tafel samen bidden, zingen en luisteren naar een bijbelvertelling, voordat we wat gaan eten en drinken.
- Hierna gaan we als het mooi weer is buiten spelen, of doen we bij slecht weer een kringspel of bewegingsactiviteit binnen.
- De peuters worden opgehaald.

Bij het brengen van het kind is er even de gelegenheid om informatie uit te wisselen over het kind. Deze uitwisseling vindt meestal plaats in de groep.

Wanneer het kind wordt opgehaald, is er ook even tijd om informatie uit te wisselen. Doordat alle ouders de kinderen tegelijk komen halen is deze informatie-uitwisseling kort van duur. Wanneer de ouder de leidster uitgebreider wilt spreken, dan kan er een aparte afspraak gemaakt worden.

We verzoeken de ouder vriendelijk om het kind te brengen en op te halen volgens de aangegeven openingstijden. De leidsters hebben namelijk voor- en nadat de peuters er zijn, nog andere werkzaamheden te doen.

Als de peuter door iemand anders dan de ouder zelf opgehaald wordt, moet dit bij de leidster gemeld worden.

7.4 Vakanties

De vakanties van de peuterspeelzaal zijn in principe gelijk aan de vakanties van de omliggende basisscholen. Als scholen verschillende vakanties hebben, wordt er aangesloten bij de vakantiedata van de HSN. Daarnaast is de peuterspeelzaal op de erkende feestdagen gesloten.

Een overzicht staat op de website gepubliceerd en wordt ook via de nieuwsbrieven aan ouders doorgegeven.

7.5 Eten en drinken

Zowel tijdens de ochtend als de middag wordt een rustpauze ingelast om samen wat te eten (alleen op de ochtenden) en te drinken. Op de speelzaal wordt samen fruit gegeten. Wilt u het fruit in de daarvoor bestemde bak leggen? Het is gebruikelijk dat uw kind zelf een bekertje drinken en fruit mee naar de speelzaal neemt. Wij verzoeken u de drinkbeker te voorzien van de naam van uw kind. Ditzelfde geldt voor de tas.

7.6 Kleding

Wij verzoeken u uw peuter te kleden in kleren waarin het kan spelen en knoeien. Jassen, dasjes en mutsen graag voorzien van de naam van uw peuter. De Triangel heeft een aanvullende WA-verzekering afgesloten maar deze aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor het wegraken en / of beschadigen van kleding.

7.7 Verjaardagen en feesten

U kunt aan de leidsters doorgeven wanneer een van de ouders of grootouders jarig is. Uw peuter maakt dan samen met de leidster een kleine attentie als felicitatie.

Wanneer peuters zelf jarig zijn mag er getrakteerd worden, maar het hoeft niet. Als u trakteert: dan liever geen snoep. Worst, rozijntjes, kaas of fruit is voor de kleintjes veel beter. Ook niet eetbare dingen, zoals een ballon of een krijtje zijn leuk om uit te delen.

Met de kinderen staan we ook stil bij de christelijke feestdagen zoals het kerstfeest, Pasen, Hemelvaartsdag en Pinksteren. We vertellen aan de kinderen de Bijbelse verhalen die horen bij deze gedenkdagen en zingen passende liedjes. Ook worden er 'werkjes' gemaakt die verwijzen naar deze dagen. Ouders kunnen op uitnodiging aanwezig zijn voor het bijwonen van het Kerstfeest of het Paasfeest. Het Sinterklaasfeest wordt tegelijk gevierd met de Sinterklaasviering van de basisschool waar de betreffende locatie in gevestigd is. Op dat dagdeel is er geen gewone peuterspeelzaal ochtend maar worden alle kinderen met hun ouder in groepen uitgenodigd om naar de peuterspeelzaal te komen voor leuke activiteiten.

7.8 Zindelijkheid

Uw kind hoeft niet zindelijk te zijn (graag dan wel een luier en verschoningsdoekjes meegeven). In overleg met ouders kan de leidster aandacht besteden aan zindelijkheid. Leidsters nodigen kinderen uit om te proberen op de wc te plassen. Wanneer kinderen dat van leeftijdsgenoten zien, stimuleert hen dat om het ook te gaan proberen.

Bij eventuele zindelijkheidstraining verlenen de leidsters graag hun medewerking. Geeft u dan wel reservekleding mee. Daarnaast stellen wij het op prijs dat uw kind bij de zindelijkheidstraining een luierbroekje aan heeft.

7.9 Medische informatie

7.9.1 Ziekte

Als uw kind ziek is, kan het de peuterspeelzaal niet bezoeken. Wij verzoeken u dit telefonisch door te geven tijdens de openingstijden aan de locatie.

U wordt dringend verzocht zo spoedig mogelijk de leidsters te waarschuwen als uw kind een besmettelijke ziekte heeft of wanneer deze heerst in uw gezin. Denk hierbij aan: rode hond, bof, roodvonk, geelzucht of waterpokken. Dit zal (in het belang van de andere ouders en kinderen) op het mededelingenbord worden gemeld.

Als uw kind een allergie heeft (overgevoelig is voor bepaalde stoffen) moet u dit aan de leidsters melden.

In het algemeen is de peuterspeelzaal er voor gezonde kinderen en niet voor verzorging van zieke kinderen. Een ziek kind vraagt (logisch) meer aandacht en verdient die ons inziens ook. Voor de leidsters is het in een groep met veel kinderen niet mogelijk deze extra aandacht te geven.

In het geval van besmettelijke ziekten/aandoeningen hanteren wij de richtlijnen die opgesteld zijn door de GGD.

7.9.2 Kind ophalen bij ziekte

Uw kind kan uiteraard ook ziek worden tijdens het peuterspeelzaalbezoek. Dan is het van belang dat wij u snel kunnen bereiken. Zorg daarom dat uw (mobiele) telefoonnummer en eventueel een telefoonnummer van familie, burens of oppas bij ons bekend is.

Als een kind op de peuterspeelzaal ziek wordt, wordt de situatie altijd even aangekeken/bekeken. Vervolgens kan dit voor ons aanleiding zijn de ouders te bellen met het verzoek het kind op te halen.

Als er sprake is van een noodsituatie wordt er met het landelijke alarmnummer 112 gebeld. De leidster gaat dan met het kind naar het ziekenhuis. In alle andere gevallen gaan wij er vanuit dat de ouder, na te zijn gebeld, hier zelf zorg voor draagt.

7.9.3 Medicijnverstrekking

Soms krijgen kinderen geneesmiddelen of andere middelen (bijvoorbeeld zelfzorgmiddelen) voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook gedurende de tijd dat zij op de peuterspeelzaal zijn.

Hierbij wordt gedacht aan bijvoorbeeld pufjes bij astma, antibiotica, of zetabletten bij bijvoorbeeld toevallen.

Met betrekking tot het toedienen van medicijnen voeren we een terughoudend beleid. Het is in het belang van de kinderen om zeer zorgvuldig met medicijntoediening om te gaan.

We vragen dan ook om de medicatie zoveel mogelijk zelf toe te dienen. Indien ouders de leidsters vragen deze middelen aan hun kind te geven, zal de ouders gevraagd worden schriftelijk toestemming te geven.

Meestal gaat het namelijk niet alleen om eenvoudige middelen, maar ook om middelen, die bij onjuist gebruik, tot schade van de gezondheid van het kind kunnen leiden.

7.9.4 Medisch handelen op verzoek

De Triangel is een gewone, reguliere peuterspeelzaal. Gecomplieerde medische handelingen horen niet tot het standaardpakket van de leidsters. Zij hebben hiervoor ook geen opleiding.

Daar komt bij dat de situatie op een speelzaal anders is dan thuis. Dit maakt het in sommige gevallen moeilijk de zorg te bieden die nodig is. Door het grote aantal kinderen is het minder overzichtelijk dan thuis. Uiteraard houden pedagogisch medewerkers goed in de gaten wat er in de groep gebeurt, maar toch kan er soms iets aan de aandacht van de pedagogisch medewerkers ontsnappen.

Al met al voldoende reden om ons zorgvuldig af te vragen of we een kind dat medisch risico loopt en medische zorg nodig heeft, de zorg kunnen bieden die het nodig heeft.

Kinderen die ernstig medisch risico lopen⁴

Sommige kinderen lopen een ernstig medisch risico en vragen extra alertheid of toezicht van de leidsters. Dit geldt bijvoorbeeld voor kinderen met een ernstige allergie of met epilepsie. Bij deze kinderen is voortdurende alertheid nodig. Bovendien kan adequaat en doortastend handelen noodzakelijk zijn. Of we de benodigde oplettendheid kunnen bieden, hangt af van het risico dat het kind loopt en van de situatie op de groep.

Zo kunnen we niet voorkomen dat een jong kind met een ernstige notenallergie speelgoed in haar mond stopt waar even daarvoor een kind mee speelde dat een koekje at. In een groepssituatie loopt dit kind grote risico's.

Of we het verantwoord vinden om een kind dat een ernstig medisch risico loopt bij De Triangel toe te laten, wegen we van geval tot geval af. Deze afweging is maatwerk. Uiteraard worden ouders hierbij betrokken. Omdat we het belangrijk vinden dat ouders zich bewust zijn van de mogelijke risico's, vragen we hen een verklaring te tekenen waarin ze aangeven zich van de risico's bewust te zijn.

Voorbehouden medische handelingen

Het komt voor dat kinderen – tijdelijk of structureel - professioneel medisch handelen nodig hebben. Denk bijvoorbeeld aan het geven van een injectie. Deze mogen alleen door doktoren of verpleegkundigen worden uitgevoerd.

Het bestuur van Stichting Christelijke Peuterspeelzaal De Triangel staat de leidsters niet toe beroepsmatig deze risicovolle medische handelingen (voorbehouden handelingen, Wet BIG) uit te voeren, omdat de benodigde deskundigheid niet gegarandeerd kan worden.

Het is de verantwoordelijkheid van de ouders hier extern een praktische oplossing voor te vinden, alvorens het kind (weer) gebruik maakt van de peuterspeelzaal (bijvoorbeeld een prikpost of thuiszorg). Als uit deze

---

⁴ Zie verder het Protocol 'Medicijnverstrekking en het verrichten van medische handelingen'

maatregel extra kosten voortvloeien, worden deze door de ouder zelf gedragen. Als er geen oplossing kan worden gevonden, kunnen we het kind niet plaatsen binnen onze peuterspeelzaal. Er zijn uitzonderingen. Soms is het mogelijk dat ouders zelf de benodigde zorg op de peuterspeelzaal komt verlenen.

Als, alle aspecten in redelijkheid overwegende, door de stichting tot plaatsing wordt overgegaan/de plaatsing wordt gecontinueerd, worden de afspraken die over de zorg voor het kind zijn gemaakt opgenomen in een aanvullende plaatsingsovereenkomst.

7.10 Kinder mishandeling en huiselijk geweld

Iedere organisatie die werkt met kinderen heeft vanuit de wetgeving de verplichting om een protocol kindermishandeling te hanteren. Kindermishandeling betreft niet alleen fysieke mishandeling, maar ook geestelijke mishandeling, seksueel misbruik en verwaarlozing.

Als peuterspeelzaal hebben we een "Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling" en vandaar uit handelen we in voorkomende gevallen.

De meldcode geeft via een route aan hoe te handelen wanneer er signalen zijn die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling. Daarnaast bevat deze meldcode een route hoe te handelen bij vermoedens van kindermishandeling gepleegd door een beroepskracht en een route hoe te handelen wanneer er sprake is van seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling.

Binnen de Triangel is er een aandachtsfunctionaris aangesteld die leidsters ondersteunt en begeleidt in het toepassen van de Meldcode.

Het protocol ligt ter inzage op de peuterspeelzaal.

7.11 Verwijsindex VIVallei

De Triangel is aangesloten bij de Verwijsindex Regio de Vallei, kortweg VIVallei.

De VIVallei is een digitaal systeem waarin professionals, zoals bijvoorbeeld begeleiders en hulpverleners, een signaal kunnen afgeven wanneer zij zich zorgen maken over een kind of jongere. Uitgangspunt blijft dat we u als ouder/verzorger altijd als eerste betrekken wanneer wij als peuterspeelzaal zorgen hebben over uw kind. Maar soms is het voor ouders of peuterspeelzaal niet duidelijk welke hulpverleners betrokken zijn bij een kind. Middels de VIVallei kunnen wij als peuterspeelzaal die andere hulpverleners sneller vinden. Hierdoor zijn we in staat om sneller in contact te komen en hulpverlening beter op elkaar af te stemmen. Uw kind wordt dan sneller en beter geholpen.

In de VIVallei worden alleen algemene gegevens vermeld: naam, geboortedatum en woonplaats. De reden van signalering van uw kind wordt niet opgenomen.

Voor vragen hierover kunt u terecht bij de coördinator.

Op de peuterspeelzaal is een algemene informatie folder beschikbaar. U kunt ook terecht op www.verwijsindexgelderland.nl

7.12 Veiligheid

Jaarlijks worden de locaties van De Triangel in opdracht van de gemeente Nijkerk gecontroleerd door de VGGM (GGD) en zo nodig worden aanpassingen uitgevoerd. Bij de beoordeling behoort een checklist en deze is in te zien op de peuterspeelzaal.

Daarnaast is er voor elke locatie een actueel veiligheids- en gezondheidsbeleid opgesteld. Hierin wordt een beschrijving gegeven van mogelijke grote risico's op de peuterspeelzaal en het omgaan met kleine risico's. De leidsters worden betrokken bij het plan van aanpak en evaluatie vindt plaats tijdens teamoverleg. Hierbij worden de Quicksans en het plan van aanpak betrokken. Zie hiervoor verder het Beleidsplan veiligheid en gezondheid. Deze is in te zien op de locatie.

Er wordt gekeken naar de veiligheid voor de kinderen, naar eventuele gezondheidsrisico's en naar brandveiligheid.

De speelomgeving van de peuters moet gezond en veilig zijn. Het spelmateriaal waarmee we werken voldoen aan de veiligheidseisen. De speeltoestellen eveneens. De groepsruimte is verzorgd en overzichtelijk.

De leidsters van de peuterspeelzaal zijn in het bezit van een geldig diploma EHBO . In deze cursus wordt extra aandacht besteed aan eerste hulp en reanimatie bij jonge kinderen. Daarnaast hebben de leidsters kennis over brandveiligheid en ontruimingsprocedures. Een EHBO-doos staat op een vaste plaats in de peuterspeelzaal en alle leidsters zijn hiervan op de hoogte.

Naast alle andere veiligheidsmaatregelen die we hebben getroffen, is het de bedoeling om een paar keer per jaar met de peuters een brandalarm te oefenen. We willen ze leren om in geval van nood zo snel en rustig mogelijk naar buiten te komen.

Alle locaties kunnen gebruik maken van de BHV van de school.

7.13 Verzekering

Voor de peuters is een ongevalverzekering afgesloten, die van toepassing is tijdens het verblijf in de peuterspeelzaal. Voor verdere informatie kunt u contact opnemen met de administratie.

7.14 Activiteiten buiten de groep

Incidenteel kan het voorkomen dat de kinderen uit hun groep gaan voor activiteiten elders. Bijvoorbeeld voor een bezoek aan de bibliotheek, een herfstwandeling, bezoek aan een boerderij of supermarkt. Mocht er een uitstapje plaatsvinden, dan wordt het protocol "Activiteiten buiten de groep" gevolgd. Als er een activiteit gedaan wordt buiten de groep, worden ouders hiervan op de hoogte gebracht. In het geval dat men met auto's op stap gaat, worden ouders gevraagd hier schriftelijk toestemming voor te geven.

7.15 Nieuwsbrief en themabrief

U krijgt als ouders een aantal keer per jaar een nieuwsbrief gemaald. Hierin wordt bijvoorbeeld aangegeven wanneer de vakanties zijn en vindt u er andere informatie over de peuterspeelzaal.

Daarnaast krijgt u bij de start van een nieuwe thema een themabrief gemaald met informatie over het thema waar wij de komende tijd over gaan werken.

Hierin wordt beschreven welke onderwerpen er aan de orde komen, welke woorden of liedjes er geleerd worden en op welke manier u als ouders hier thuis ook aandacht aan kunt besteden.

De nieuwsbrieven en de themabrieven worden op de locaties opgehangen en op de website geplaatst.

7.16 Website en informatie

Als peuterspeelzaal hebben wij ook een website waarop veel informatie te vinden is. Het adres is:

www.peuterspeelzaaldetriangel.nl

Ook zijn er foto's van de peuterspeelzaal en/of de kinderen op de website te zien. Bij het inschrijven van uw kind wordt gevraagd of u hier bezwaar tegen heeft.

Als peuterspeelzaal hebben wij verschillende protocollen. Deze zijn digitaal beschikbaar op de speelzaal. Wanneer u deze wilt inzien kunt u hiernaar vragen bij de leidsters. Ook zijn er informatiefolders beschikbaar. Deze kunt u via de leidsters ontvangen.

8. Externe contacten

Peuterspeelzaal De Triangel onderhoudt ook contacten met personen/ instellingen die op verschillende manieren betrokken zijn bij de activiteiten van de peuterspeelzaal.

In dit hoofdstuk wordt beschreven met wie wij contact hebben en op welke manier.

8.1 Gemeente Nijkerk

De Triangel is opgenomen in het register van peuterspeelzaalwerk van de Gemeente Nijkerk. Door de subsidie die wij krijgen voor het reguliere peuterspeelzaalwerk als ook het VVE aanbod, is er sprake van een intensieve samenwerking.

Tevens is de Gemeente Nijkerk ook aanwezig bij overleg tussen andere instanties die betrokken zijn bij kinderen van 0-4 jaar uit de gemeente Nijkerk (de zgn. LEA-vergaderingen).

De peuterspeelzaal moet voldoen aan de Verordening Peuterspeelzaalwerk van de gemeente. De gemeente heeft een toezichhoudende taak t.a.v. de omvang, de kwaliteit en het functioneren van het aangeboden peuterspeelzaalwerk. De gemeente heeft het toezicht op de kwaliteit gedelegeerd aan de GGD (VGGM).

8.2 Primair onderwijs

Als uw kind 4 jaar wordt, maakt het de stap van de peuterspeelzaal naar de basisschool.

Om een doorgaande ontwikkelingslijn te waarborgen, wordt de Kijk!-volglijst overgedragen aan de school waar uw kind naar toegaat.

Als er zorgen zijn (geweest) over de ontwikkeling van uw kind bestaat de mogelijkheid om een zgn. warme overdracht te doen. De schriftelijke overdracht wordt dan mondeling toegelicht door de leidster.

Waar mogelijk wordt er bij de thema's op de peuterspeelzaal aangesloten bij de thema's van de school.

8.3 Consultatiebureau en gebiedsteam

Er vindt regelmatig overleg plaats met de verpleegkundigen van het consultatiebureau en de medewerkers van de gebiedsteams in het kader van een gezamenlijke zorg voor onze doelgroep.

christelijke
peuterspeelzaal

DE TRIANGEL

(Bijlage)

**Inzet Pedagogisch
beleidsmedewerker en
Pedagogisch Coach**

Januari 2022

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Inzet pedagogisch beleidsmedewerker/coach voor elke locatie	3
Inzet pedagogische beleidsmedewerker/coach voor VVE-groepen	3
Inzet bij De Triangel.....	3
Minimaal in te zetten uren	4
(Pedagogische) beleidsontwikkeling (IKK)	4
Coaching medewerkers (IKK).....	4
Pedagogische beleidsontwikkeling en coaching op VVE-groepen.....	4
Verdeling van de uren	5
(Pedagogische) beleidsontwikkeling (IKK)	5
Coaching medewerkers (IKK).....	7
Pedagogische beleidsontwikkeling en coaching op VVE-groepen.....	8
Locatie Ichthus	9

Inleiding

Inzet pedagogisch beleidsmedewerker/coach voor elke locatie

De Wet IKK (Wet Innovatie Kwaliteit Kinderopvang) geeft aan dat in elke kinderopvanglocatie formatie 'pedagogisch beleidsmedewerker' beschikbaar moet zijn voor pedagogische beleidsontwikkeling én voor coaching van de pedagogisch medewerkers.

De inzet van een functionaris voor beleidsontwikkeling en coaching is één van de maatregelen uit het Akkoord IKK. De achterliggende gedachte is dat hiermee een aanzienlijke kwaliteitsslag gemaakt kan worden.

De uitvoering van beide rollen kan worden belegd bij twee functionarissen (een pedagogisch beleidsmedewerker voor de beleidsontwikkeling en een coach voor de coaching), maar kan ook door één functionaris in een gecombineerde functie uitgevoerd worden. Ook is het mogelijk de rol van pedagogische beleidsontwikkeling en/of coaching te beleggen bij bijvoorbeeld de locatiemanager, stafmedewerker of de houder, op voorwaarde dat deze voldoet aan de kwalificatie-eisen die voor beide rollen gelden.

Inzet pedagogische beleidsmedewerker/coach voor VVE-groepen

Naast de inzet vanuit de Wet IKK wordt er met ingang van 1 januari 2022 ook vanuit het "Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie" ook beleidsmatige en coachende ondersteuning voorgeschreven.

Het ministerie van OCW kiest voor een grotere inzet van de pedagogisch beleidsmedewerker en/of coach op basis van meerdere onderzoeken waaruit blijkt dat beleidsmatige en coachende ondersteuning een positieve invloed heeft op de kwaliteit van VVE en daarmee op de ontwikkeling van VVE-peuters. De achterliggende gedachte van de maatregel is dat hiermee een substantiële kwaliteitsslag gemaakt kan worden.

Coaching is een krachtig middel voor verdere professionalisering en kwaliteitsbevordering. Daarnaast kan het de beroepstrots en het werkplezier van de medewerkers aanzienlijk vergroten.

Inzet bij De Triangel

Binnen de Triangel leggen wij deze taken bij drie functionarissen. In deze notitie geven wij weer op welke manier wij hier uitvoering aan geven.

Deze notitie zal jaarlijks herzien worden waarbij er onder andere gekeken zal worden naar het minimaal aantal verplichte uren beleidsontwikkeling en coaching dat gebaseerd is op het aantal FTE's en VVE-peuters per 1 januari van elk jaar.

Dat betekent dat wijzigingen in omvang en formatie van een organisatie (uitbreiding of krimp) gedurende het jaar pas een effect hebben op het daarop volgende jaar.

Minimaal in te zetten uren

(peildatum 1 januari 2022)

(Pedagogische) beleidsontwikkeling (IKK)

De pedagogisch beleidsmedewerker ontwikkelt het pedagogisch beleid. Het pedagogisch beleid kan breder zijn dan alleen het pedagogisch beleidsplan, het kan al het beleid omvatten dat raakt aan de pedagogische praktijk. Daarnaast kan de pedagogisch beleidsmedewerker een taak hebben bij het bewaken en invoeren van pedagogische beleidsvoornemens, zodat iedere medewerker werkt volgens dezelfde pedagogische visie.

Voor pedagogische beleidsontwikkeling moet per jaar het aantal locaties x 50 uur beschikbaar zijn.

- Voor onze organisatie betekent dit dat er 5 (locaties) x 50 uur = minimaal 250 uur per jaar beschikbaar moet zijn voor beleidsontwikkeling.

Coaching medewerkers (IKK)

Naast het ontwikkelen van het pedagogisch beleid, zorgt de pedagogisch beleidsmedewerker als coach voor het verbeteren van de pedagogische kwaliteit van de werkzaamheden en professionele ontwikkeling van de pedagogisch medewerkers. Een coach begeleidt en traint de medewerker(s) bij de dagelijkse praktijkwerkzaamheden. Iedere pedagogisch medewerker ontvangt jaarlijks coaching.

Voor de coaching van pedagogisch medewerkers moet per jaar 10 uur per fte beschikbaar zijn. Daarbij gaat het om vast personeel, flexibele krachten en uitzendkrachten.

Voor de berekening van de flexibele krachten (inval, oproep-, 0-uren, min/max contracten) en uitzendkrachten wordt het gemiddelde van de inzet van 2021 genomen worden.

- Voor onze organisatie betekent dit er voor 2022 minimaal 46,5 uur ¹ per jaar beschikbaar moet zijn voor coaching.

Pedagogische beleidsontwikkeling en coaching op VVE-groepen

De pedagogisch beleidsmedewerkers en/of coaches in de VVE kunnen zorgen voor een pedagogisch partnerschap met ouders en voor verbetering van de educatieve functie van de VVE. Zij zijn de spil in de ontwikkeling van het pedagogisch VVE-beleid en de implementatie daarvan op de werkvloer. Zij houden de pedagogisch medewerkers 'scherp' op de doelen van VVE en zorgen voor verankering, inspiratie en vernieuwing van de VVE. Zij kunnen de VVE en het effect daarvan op een hoger plan brengen, samen met de pedagogisch medewerkers.

De rekennorm voor de inzet van extra uren van een pedagogische beleidsmedewerker en/of coach in de VVE is 10 uur per VVE-peuter per jaar²

- Voor onze organisatie betekent dit dat er voor 2022 minimaal 280 uur beschikbaar moet zijn voor beleidsontwikkeling & coaching op de VVE-groepen.

---

¹ Berekening voor 2022 is gebaseerd op het aantal FTE's per 1 jan. 2022. Voor vaste medewerkers is dit 4,29 FTE. Voor invalkrachten hebben we de gemiddelde inzet van 2021 aangehouden (0,36 FTE)

² De norm van tien uur per VVE-peuter is enkel opgesteld om de minimale inzet van een pedagogisch beleidsmedewerker per kindercentrum in een bepaald jaar vast te stellen. De norm heeft niet tot doel de pedagogisch beleidsmedewerker in te zetten voor de begeleiding van specifieke kinderen. Het is derhalve niet de bedoeling dat VVE-peuters tien uur per jaar begeleid worden door een pedagogisch beleidsmedewerker.

Verdeling van de uren

Voor de in te zetten uren zijn er nog enkele aanvullende regels waaronder of de uren over de locaties verdeeld mogen worden en of de uren formatief ingezet mogen worden.

Bij De Triangel kiezen we er voor om alle uren boven-formatief in te zetten.

In onderstaande tabel wordt weergegeven op welke manier alle uren verdeeld worden over alle locaties.

Berekening inzet pedagogisch beleidsmedewerker/coach 2022 (IKK en VVE)						
(Peildatum altijd op 1 januari; in uren per jaar)						
Onderdeel	Locatie	Verplichte inzet	Geplande inzet			Totaal gepland
			Anita v. Hoef 140 uur	Maartje Post 312 uur	Dorien v. Brummelen 200 uur	
Pedagogisch beleidsontwikkeling (ontwikkeling en implementatie)						
* 50 uur per locatie per jaar	Marantha	50	3	32	15	50
* Flexibel inzetbaar over locaties	Hoeksteen	50	3	32	15	50
* Mag formatief worden ingezet	Rehoboth	50	3	32	15	50
	Horizon	50	3	32	15	50
	Ichthus (geen VVE-locatie)	50	3	32	15	50
	Totaal verplicht	250	15	160	75	250
	Totaal gepland	250				
Coaching beroepskrachten						
* 10 uur per fte per jaar	Marantha	11	16			16
* Flexibel inzetbaar over locaties	Hoeksteen	9,9	12			12
* Mag formatief worden ingezet	Rehoboth	11	12			12
	Horizon	7,7	8			8
	Ichthus (geen VVE-locatie)	3,3	4			4
	Invalkrachten	3,6		4		4
	Totaal verplicht	46,5	52	4		56
	Totaal gepland	56				
Extra uren inzet ped. beleidsontwikkeling/coaching per VVE-kind						
* 10 uur per VVE kind per jaar	Marantha	70	19	30	25	74
* Gebonden aan locatie, niet aan kind	Hoeksteen	70	19	30	25	74
* Mag formatief worden ingezet	Rehoboth	100	26	53	25	104
	Horizon	40	9	25	25	59
	Ichthus (geen VVE-locatie)	0		10	25	35
	Totaal verplicht	280	73	148	125	346
	Totaal gepland	346				

(Pedagogische) beleidsontwikkeling (IKK)

De functie pedagogisch beleidsmedewerker kenmerkt zich door het ontwikkelen, vertalen en implementeren van het pedagogisch beleid (en beleid dat hieraan gerelateerd is) binnen de organisatie. De pedagogisch beleidsmedewerker vertaalt beleid naar de concrete werkpraktijk.

Binnen de Triangel hebben we deze functie ondergebracht bij de orthopedagoge/pedagogisch coach (Anita van Hoef), de coördinator (Maartje Post) en de pedagogisch beleidsmedewerker (Dorien van Brummelen).

Met elkaar werken zij er aan om voor de 5 locaties het pedagogisch beleid te ontwikkelen en te borgen.

Alle drie zijn zij 'pedagogisch beleidsmedewerker', maar om de verdeling binnen het werk wat duidelijker te maken, hebben we gekozen voor drie 'functie-namen'.

De orthopedagoge zet hierbij haar kennis en kunde vanuit haar vakgebied in. De coördinator heeft hierbij aandacht voor de (landelijke) wet- en regelgeving. De pedagogisch beleidsmedewerker, die daarnaast ook als pedagogisch medewerker werkzaam is op de groep, werkt veel documenten uit en brengt haar ervaring en input op de werkvloer mee.

De volgende taken vallen onder de (pedagogische) beleidsontwikkeling
(Pedagogisch) beleid voorbereiden en mede ontwikkelen

- Signaleert in- en externe trends en ontwikkelingen op het aandachtsgebied en behoeften tot verbetering van bestaande processen, methoden en programma's.
- Vertaalt trends, ontwikkelingen en behoeften tot verbetering of vernieuwing naar het pedagogisch beleid van de organisatie en legt deze voor aan de algemeen directeur. Zorgt voor draagvlak, acceptatie en de benodigde communicatie.
- Adviseert de algemeen directeur en interne betrokkenen omtrent het te voeren beleid op het aandachtsgebied.
- Draagt zorg voor de afstemming van beleid met interne betrokkenen en externe instanties.

(Pedagogisch) beleid bewaken en realiseren

- Vertaalt pedagogisch beleid naar concrete activiteiten, methoden en/of instrumenten en levert een bijdrage aan de implementatie hiervan binnen de peuterspeelzaal.
- Bewaakt het kwaliteitsniveau van het pedagogisch beleid binnen de organisatie, evalueert het uitgevoerde beleid en doet verbetervoorstellen.
- Geeft voorlichting, informatie en advies aan in- en externe belanghebbenden omtrent programma's, methoden en instrumenten.
- Signaleert mogelijkheden voor de doorontwikkeling en verdere professionalisering van de dienstverlening. Draagt kennis en informatie over het pedagogisch beleid over ten behoeve van deskundigheidsbevordering, zowel intern als extern (scholen, ouders etc.).

Concreet behoren onder andere de volgende werkzaamheden tot het takenpakket van de pedagogisch beleidsmedewerker:

- update pedagogisch beleidsplan
- ontwikkeling nieuw/ nieuwe onderdelen pedagogisch beleid
- evaluatie en borging pedagogisch beleid
- ontwikkeling hulpmiddelen voor de teams
- bespreking pedagogisch beleid met oudercommissie/ouders
- afstemmen beleid met algemeen directeur
- overleg en afstemming met pedagogisch coach
- samenwerking in de doorgaande lijn
- volgen en implementeren van landelijke en plaatselijke wet- en regelgeving in de organisatie
- bijscholing van de pedagogisch beleidsmedewerker
- scholing geven aan de medewerkers door de pedagogisch beleidsmedewerker
- beheer en/of actualisatie van het kindvolgsysteem Kijk!
- betrokken bij Lokale Educatie Agenda (afstemming lokaal beleid)
- betrokken bij Multi Disciplinaire Overleggen (afstemming externe hulpverlening)

Het aantal uur dat er binnen De Triangel wordt ingezet voor beleidsontwikkeling is 250 uur per jaar. Wij verdelen deze uren voor 2022 gelijk over de locaties.

Het beoogde resultaat is:

- (Pedagogisch) beleid bewaakt en gerealiseerd, zodanig dat beleid is vertaald naar concrete plannen, programma's, instrumenten en methoden welke tijdig en op de juiste wijze zijn uitgevoerd en geëvalueerd.
- Beleid voorbereid en mede ontwikkeld, zodanig dat relevante ontwikkelingen, trends en behoeften tijdig zijn gesignaleerd en geanalyseerd en een bijdrage is geleverd aan de ontwikkeling van het (pedagogisch) beleid.

Coaching medewerkers (IKK)

Als organisatie maken we al enkele jaren gebruik van de inzet van een orthopedagoge voor het coachen, ondersteunen en adviseren van medewerkers bij de begeleiding van de kinderen op de peuterspeelzaal. De orthopedagoge (Anita van Hoef) wordt op de volgende manier ingezet:

- Geeft advies en ondersteuning aan pedagogisch medewerkers bij ontwikkel- en/of opvoedingsvragen in voorkomende situaties.
- Ondersteunt de pedagogisch medewerkers in begeleiding rondom zorgkinderen zodat zij in staat zijn tot effectieve begeleiding van de zorgkinderen met betrekking tot hun ontwikkelingsvraag. Ze monitort hierbij de ontwikkeling van VVE-kinderen en zorgkinderen binnen de vijf peuterspeelzaallocaties. Ze legt dit in een verslag vast.
- Draagt actief bij aan verbetering van de didactische en pedagogische kwaliteit op groep en daarmee aan de ontwikkeling van peuters. Ze coacht en adviseert gevraagd en ongevraagd de pedagogisch medewerkers. Treedt afhankelijk van de situatie begeleidend, stimulerend of interveniërend op. Ze informeert hierover (en stemt af met) de coördinator.
- Heeft oog voor de doorgaande ontwikkelingslijn.
- Onderhoudt desgewenst interne en externe contacten, waaronder met ouders en betrokken scholen.
- Voert functioneringsgesprekken met pedagogisch medewerkers, op basis van een kijkwijzer. Begeleidt medewerkers bij het opstellen van en uitvoering geven aan een persoonlijk ontwikkelingsplan (POP).
- Bewaakt de kwaliteit van het functioneren van medewerkers en bespreekt dit met de coördinator.
- Organiseert en geeft trainingen gericht op deskundigheidsbevordering, bespreekt vorderingen en evalueert de inhoud en lesvorm.
- Fungeert als voortrekker en voorloper bij veranderprocessen en deskundigheidsbevordering.
- Signaleert structurele knelpunten in de ontwikkeling van medewerkers, kwaliteit van werkzaamheden en/of processen, methoden en programma's.
- Vertaalt deze naar adviezen voor verbetering van het gehanteerde beleid.

Concreet betekent dit bijvoorbeeld dat de orthopedagoge benaderd kan worden voor vragen die vanuit de medewerkers komen. Daarnaast komt de orthopedagoge minimaal eens per 2 maanden op elke locatie langs voor pedagogische besprekingen over de kinderen. Voor deze bespreking is zij ook een deel van ochtend aanwezig op de groep.

Tussentijds kunnen er ook observaties op de groepen plaats vinden, al dan niet op verzoek van de medewerkers.

Elke vaste medewerker heeft jaarlijks een functioneringsgesprek met de orthopedagoge, naar aanleiding van een ingevulde kijkwijzer. Op grond van dit gesprek wordt een POP opgesteld en afhankelijk van de individuele behoefte van de medewerker wordt er verdere individuele coaching ingezet.

Bij de bepaling van het aantal coachingsuren per locatie houden we onder andere rekening met de vakbekwaamheid van medewerkers en teams. Daar waar het aan de orde is, wordt ook meegewogen of er op een bepaalde locatie een specifieke individuele coachingsbehoefte is. Bij de verdeling van de coachingsuren zorgen we er voor dat elke pedagogisch medewerker een vorm van coaching ontvangt.

Voor de invalkrachten (die gemiddeld zeer weinig diensten werken en verder geen groep overstijgende taken en verantwoordelijkheden hebben) bieden wij de mogelijkheid om jaarlijks een gesprek te hebben met de coördinator.

Aangezien wij coaching zien als iets wat van wezenlijk belang is voor een kwalitatief goede uitvoering van het begeleiden en ondersteunen van de kinderen, zetten wij vanuit de Wet IKK per jaar 56 uur in voor coaching.

Het beoogde resultaat is:

- Medewerkers gecoacht, zodanig dat is bijgedragen aan de professionele ontwikkeling van medewerkers en aan deskundigheids- en kwaliteitsbevordering.

- Adviezen geboden, zodanig dat op de praktijk gebaseerde adviezen zijn voorgesteld en dat de beleidsmaker het beleid daarop kan bijstellen.

Pedagogische beleidsontwikkeling en coaching op VVE-groepen

Vanaf januari 2022 zijn alle kindercentra die voorschoolse educatie aanbieden verplicht om een pedagogisch beleidsmedewerker in de voorschoolse educatie te zetten. Het doel is de kwaliteit van de VVE op locatie te verhogen door de uitvoering van kwaliteits-verhogende beleidsmaatregelen en/of het coachen van pedagogisch medewerkers.

Door vroeg te investeren in hoge kwaliteit VVE voor doelgroeppeuters, kunnen we kansengelijkheid bevorderen. Immers op deze wijze kunnen we de startpositie van doelgroeppeuters in het basisonderwijs verbeteren. Een belangrijk aandachtspunt daarbij is een goede implementatie van kwaliteitsverhogende maatregelen. De inzet van een pedagogisch beleidsmedewerker VVE kan hier aan bijdragen.

De pedagogisch beleidsmedewerkers en/of coaches in de VVE kunnen zorgen voor een pedagogisch partnerschap met ouders en voor verbetering van de educatieve functie van de VVE. Zij zijn de spil in de ontwikkeling van het pedagogisch VVE-beleid en de implementatie daarvan op de werkvloer. Zij houden de pedagogisch medewerkers 'scherp' op de doelen van VVE en zorgen voor verankering, inspiratie en vernieuwing van de VVE. Zij kunnen de VVE en het effect daarvan op een hoger plan brengen, samen met de pedagogisch medewerkers.

De norm van 10 uur per VVE-kind is een rekenregel. Het is dus niet zo dat de werkzaamheden van de pedagogisch beleidsmedewerker één op één zijn terug te brengen op 10 uur per VVE-kind. Het totaal aantal voorgeschreven uren per locatie mag door de opvangorganisatie naar eigen inzicht worden ingezet, zolang de inzet gericht is op kwaliteitsverbetering van de pedagogisch medewerkers en het aanbod van de VVE op de groepen waar VVE-kinderen aan deelnemen.

Bij De Triangel hebben we deze uren verdeeld over de orthopedagoge, coördinator en pedagogisch beleidsmedewerker (zie uitwerking in tabel op pagina 5).

De orthopedagoge richt zich met name op coaching en ondersteuning van de pedagogisch medewerkers en implementatie en borging van het VVE-beleid. De coördinator ontwikkelt en/of herzielt het beleid op basis van (landelijke) ontwikkelingen en input vanuit de (coaching van de) pedagogisch medewerkers. Daarnaast heeft zij een coördinerende rol wat betreft doorgaande lijn, externe zorg, ouderbetrokkenheid.

De pedagogisch beleidsmedewerker richt zich met name op de ondersteuning bij de uitwerking van de VVE-thema's.

De volgende taken vallen onder de pedagogische beleidsontwikkeling en coaching in de VVE:

- ontwikkeling VVE-beleid
- volgen wet- en regelgeving
- evaluatie en borging VVE-beleid
- begeleiden opstellen van doelen per kind
- bewaken van doelen per kind, groep, locatie (opbrengstgericht werken)
- meelesen met de ingevulde Kijk!-volglijsten
- organiseren van de doorgaande lijn (en de warme overdracht), zowel met betrekking tot de toeleiding als de overdracht naar de basisschool.
- versterken ouderbetrokkenheid
- coördineren van externe zorg zoals kinderfysiotherapeut, een logopedist of het wijkteam
- pedagogisch beleid vertalen naar handelingsadviezen aan de pedagogisch medewerkers op de werkvloer
- coaching bieden aan de pedagogisch medewerkers
- kind observaties op de groep
- zorgbesprekingen over VVE-kinderen
- ondersteuning bij vroegsignalering
- begeleiden van gesprekken met ouders

- onderhouden contacten externe organisaties
- ondersteuning bij uitwerking VVE-thema's
- deelname aan VVE-overleg in de gemeente Nijkerk

Het beoogde resultaat is:

- De Voor- en Vroegschoolse Educatie en het effect daarvan op een hoger plan brengen, samen met de pedagogisch medewerkers.

Locatie Ichthus

Op de locatie Ichthus zijn we drie ochtenden per week geopend vanwege de omvang van deze locatie. Met drie ochtenden per week is het niet mogelijk om te voldoen aan het minimale aanbod VVE-uren per week. Daarom wordt er op deze locatie geen VVE meer geboden.

Toch vinden we het wel belangrijk dat ook op deze locatie gewerkt wordt vanuit VVE-thema's en dat het educatieve functie van de peuterspeelzaal op een hoog niveau ligt. Daarom zetten we, zonder dat dit verplicht is, toch uren in voor pedagogische beleidsontwikkeling en coaching in de VVE.